

Tractatus de Deo Fine Ultimo, Beatificante

1o.	De fine consequendo	
16a	Beatitudo essentialis	160
17a	Beatitudo accidentalis	168
2o.	De termino quo finitur status viae	
18a	Mors omnibus subeunda	171
19a	quam sequitur iudicium part	174
3o.	De iudicio condemnatorio	
20a	de purgatorio	180
21a	de inferno	186
22a	de poenis inaequalibus	191
23a	de poena damni et sensus	193
4o.	De novissimis mundi	
24a	de resurrectione corporum	197
25a	de iudicio generali	201-3

Notio centralis in toto tractatu est finis qui beatitudine attingitur sive ab individuo sive ab omnibus hominibus in caelum receptis

Est finis eo sensu temporum decursu hoc sit propter aliud et non est firis eo sensu quo Deus semper et in omnibus perfectionem suam manifestat

Unde statuitur limes, mors, inter statum viae et statum termini

Unde etiam statuitur poena non attingendi finem

Haec ergo notio finis est accurate perpendenda, tum quia per totum tractatum tamquam fundamentum subiacet, tum quia variae sunt difficultates sive ex male intellecta natura theologici muneric, sive ex male concepta notione beatitudinis.

Quæstio prævia methodologica - cur sic procedamus

ut p̄m methodum velicis intelligatis
ut huc tractatum velicis intelligatis
ut sicutis præiuxta ostia dogmatica et speculative cum
predicatione ad infantes

Utrum convenienter ponatur quaestio de beatitudine.

Videtur quod non.

- 1o. SScr. loquitur de caelo, de regno Dei,
- 2o. Similiter traditio, PP., epigraphia, iconographia, hagiographia, liturgia
- 3o. Beatitudo est notio philosophica: ex Platone, Aristotele, Philone, Plbbino, unde per Aug et ps. Dionysium in med aev /dis
- 4o. Quae difficulter capitur a vulgo, a proletariis converter
- 5o. Quae est nimis individualistica
- 6o. Quae est eudaemonistica: omittit vera elementa eg deontologicum, humanisticum, aestheticum, personale
- 7o. Ponit distinctionem arbitrariam inter beatitudinem essentialem et accidentalem
Essentialis est quae convenit cum praeiudiciis philosophicis; accidentalis addit alia elementa quae saepius et clarus in SScr continentur, in praedicatione, in mente populi Dei.
- 8o. Quae dicit ad quaestiones otiosas, e.g., utrum essentia beatitudinis vel elementum formalissimum in essentiali beatitudine sit in visione, amore, gaudio
Visio: Thomistae
Amor: Scotistae
Gaudium: Aureolus
Visio et amor: Suarez
Visio et gaudium: Augustinus
Tota disputatio non magni momenti: Lennerz

Beatus quadrupliciter consideratur: metaphysice scdm elementum transcendentale; generice scdm elementum psychologicum; specifice scdm elementum humanum; individualiter et in concreto scdm elementum personale.

Metaphysice: potentia est propter actum suum, et quidem propter actum suum plenum et completum quo tota potentia actuatur

Unde definitur beatitudo: ultima rei perfectio

Eudentia
Generice: id quod metaphysice et universaliter est potentia, in ordine generico et psychologico et conscientia est inquietudo, desiderium, nisus; sicut potentia est propter actum, ita et desiderium est propter adimplectionem; naturale enim desiderium quod inane esset contra sapientiam auctoris naturae fingeretur

Unde definitur beatitudo: adimpletio omnis desiderii, status omnium bonorum congregatione perfectus, satiatio apretitus, status plenitudine boni perfectus.

In quibus distinguendum est inter obiectum satians et //catus appetitus satiatus, obiectum beatificans, et appetitus beatifi-

Desiderium
Specific: id quod in toto ordine psychologico est desiderium, in natura rationali est appetitus rationalis sive intellectus in verum sive voluntatis in bonum honestum.

NB voluntas tendit in bonum honestum: concupiscit quidem obiectum sibi conveniens; sed id quod sibi convenit est bonum honestum, ratiocinabile; bonum enim hominis est scdm rationem esse -- unde colluctatio carnis et spiritus, humiliatio indulgentiae, remorsus conscientiae, rationalizationes, ideologiae, aberrationes Freudianae

Unde definitur beatitudo humana: plena et completa veri cognitio et boni amor, scilicet, perfecta actuatio intellectus et voluntatis, operatio partis optimae circa optimum.

Ubi iterum distinguendum est inter obiectum beatificans et subiectum beatificatum.

Anima amans et amata, utrumque amorem universalem reverentur, subiectum beatificatum, obiectum beatificans
Individualiter: hoc elementum aliquatenus effugit analysis in humanam, quippe quia intellectus humanus universalia intelligit, particularia vero inphantasmate speculatur. Evidens tamen est quod in concreto oriuntur habitudines inter subiecta cognoscentia et amantia et obiecta cognita et amata; quae quidem habitudines ad limitem producuntur quando manent in reali identitate subiecti et obiecti, quando in unum conflantur diversa oppositione relationum permanente, uti absolute fit in SS Trinitate, testis aliter in mysticis mat-

Beatitudo specifica (contra eudaemonismum vulgarem)

Mt 5 48 Estote ergo vos perfecti sicut pater vester caelestis perfectus est.

Lc 10, 27 Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus viribus tuis et ex omni mente tua; et proximum tuum sicut te ipsum

Ia 2ae 109 3 "diligere Deum super omnia est quiddam connaturale homini et etiam cuilibet creaturae non solum rationali sed ~~maxim~~ irrationali et etiam inanimalia secundum modum amoris qui unicuique creaturae competere potest

"naturali amore vel appetitu unaquaeque res particularis amat bonum suum proprium propter bonum commune totius universi quod est Deus

2a 2ae 27 6 media mensurantur ex fine: ergo non tantum medicinae quantum infundi potest, sed quantum ad finem convenit; sed ipsa valetudo quo maior eo melior charitas est circa finem, ideoque modum seu mensuram non habet sed quanto maior eo melior in omni sensu

In principio et fundamento S Ignatii: laus reverentia servitium Dei non sunt/media ad meam salutem; secus essent media ad laudem reverentiam et servitium Dei quae aeternaliter Deo in caelis exhibentur

Ex subiectivo desiderio, actu, etc. ok

Ratione obiecti, non, sed propter ipsum Deum

Nostre beatitudo Iovani altriusistica

in contingende amanda genitio de excellentia
regitur }
modus } Quo

Annotatio
Individualiter: hoc elementum aliquatenus effugit analysin humanam, quippe quia intellectus humanus universalia intelligit, particularia vero in phantasmate speculatur; attamen sic formulari et verificari potest.

Enas bonum, perfectum, convertitur cum uno: unde quatenus aliquid habet de unitate, eatenus habet de bonitate, de perfectione; e converso, quatenus habet de multiplicitate, eatenus habet de imperfectione.

Haec tamen imperfectio non est negativa, per privationem, sed positiva per multiplicationem; ergo malum non est sed potius potentia ad maius bonum, scilicet, ad unionem quae in ordine psychologico est appetitus ad coitum et ad familiam, in ordine humano est appetitus socialis et politicus, in ordine divino est ipsa SS Trinitas et Corpus Xti Mysticum.

Quae unio eo est melior et perfectior quo maius diversae personae in unitatem realem conflantur: maxima quidem est in SS Trinitate ubi tres personae sunt una substantia; deinde in Corpore Xti ubi innumeræ personæ in unitatem unius organismi conflantur; tertio in societate humana perfecta ubi universitas finium communium communi mente et voluntate expetitur; quarto in societate humana imperfecta ubi arctior et intensior unio, minor vero autarkia viget.

Unde iterum definitur beatitudo: unio personalis tam arcta et intima quae fieri possit

- 2 Unio carnis: *homo in corde gna* Gen 2,24 Mt 19,6 Eph 5,31; 1 Cor 6, 15-16
- 4 Unio mystica: β naturalis Platinus "traditio platonica"
+ supernaturalis de Gruyter RSR 1928 pp 269-280
- 3 Unio gratiae - gratia personis - Caput Corp. Myst.
gratia sanctificans - *inhabitatio SS. Trin.*
caritas Act 9,32
gratiae laetitia - *vicio beatitudine*

1 SS. Trinitas

Multitudinis autem cordis trienni
sunt cor meum et anima
mea Act 4, 32

in matrimonio, ~~in corporalitate mystice~~

Id quod sic metaphysice enuntiari potest: ens et unum
convertuntur; unde quatenus aliqua habent de unitate,
eatenus habent de realitate et perfectione; e converso,
quatenus habent de diversitate, eatenus habent de imper-
fectione, de potentia ad unionem, de desiderio unionis,
de nisu ad amicitiam quantumvis intimam

Qui quattuor aspectus beatitudinis sunt omnes verae, sicut verum est hominem esse ens et animal et hominem et personam. Quod si quis unum alterumve aspectum considerat, facile in errorem vel difficultates insolubiles evagatur.

Qui notione metaphysica contentus esse velit, neminem ad amorem et entusiasmum beatitudinis seu finis ultimi accenderet: isolatus, solus, sterilis manet. Nihil enim aliud est metaphysica quam forma generalissima cognitionis

Qui sola notione psychologica totam rem conciperet, fallacia sequenti caperetur:

Aut enim beatitudo naturalis appetitum humanum satiat, aut non satiat.

Si satiat, tunc beatitudo supernaturalis non est homini desiderabilis et appetibilis et bona (sibi conveniens) sed extrinseca et superaddita et aliena et artificialis; dicitur ignoti nulla cupido; sed si naturalis beatitudo satiat, tunc etiam supernaturalis beatitudinis cognitae nulla cupido esse potest.

Si non satiat, tunc non est beatitudo

Responsum est ex notione humanistica, specifica: beatitudo enim non est satiatio qualiscumque appetitus sed appetitus recte appetentis (la 2ae q 5 a 8 ad 3m): unde beatitudo supernaturalis plenius satiat ipsum appetitus humanos et homini naturali est aliquemede magis desiderabilis quam beatitudo naturalis; at non recte desideratur ab homine naturali sed irrationabiliter -- unde beatitudo naturalis quietat et satiat appetitum omnia dando quae rationabiliter homo naturalis vult, C, omnia dando quae in alia hypothesi idem homo vellet, N.

NB Nulla solutio ex ignorantia: beati in caelis non ignorant magis beatam esse BVM quam ipsi; neque hanc majorem beatitudinem spernunt vel contemnunt sed potius admirantur et laudant attamen etiam deest satiatio appetitus in eis, non ideo a beatitudine deficiunt quia deficitia maior beatitudo ab eis non quaeritur rationabiliter.

Similiter difficultas ex damnatis: poena damni sed amissio Dei est maxima eorum poena; ergo Deum summopere concupiscunt; ergo non sunt mali et puniendi -- Resp. concupiscunt Deum quia bonum in se, id est, amore charitatis, N, ubi bonum sibi, subordinatum suae perfectioni, male et inordinate, C; ergo non sunt mali, N.

Qui sola notione specifica vel humanistica contentus esse vult, aliquatenus ignorat humanam naturam et ad superbiam eam inclinat

Ipsa enim desiderium veritatis et honestatis est desiderium, est appetitus, est tendentia facultatis in bonum sibi conveniens, est concupiscentia

Eodem prorsas modo voluntas in honestum (bonum obiectivum, altruisticum) et gula in cibum tendit; utraque enim potentia in bonum sibi conveniens prorumpit

Ad obiecta in quae tendunt sunt diversa: bonus cibus est primo et per se bonum mihi; sed bonum honestum primo et per se est bonum absolutum, aeternum, obiectivum, indiferens individuo. Qui dicit "Fiat iustitia et fuat caelum" laudatur; qui dicit "Satisfiat gulæ et ruat caelum" increpandus est.

Differentia ergo in modo procedendi non existit: utraque facultas sibi conveniens concupiscit; sed quod convenit gulæ est bonum egoisticum, quod convenit appetitui rationali est bonum absolutum

Qui sola notione individuali rem concipere vult, se exponit tendentiis modernis eg DHLawrence (semiosis furo - EKandi spiritualis furo) Qui hanc notionem ignorat, categoriis abstractis sive metaphysicis sive genericis sive specificis loquitur sed ad ipsam realitatem concretam non pervenit. D8526,8

Millenarismus

- (RJ)
- ✓ 260-2 Irenaeus, marvellous grapes 261 ^{✓ 263}
 - 338 Tert
 - ✓ 647 Lact, very good description
 - ✓ 658 Eusebius, all due to Papias who was weak-headed
 - ✓ 1407 Jerome, does not believe it, but does not condemn
it because held by many holy men
 - 1521 Aug holds it
 - ✓ 1769 Aug, I myself once held it /cf 2222
 - ✓ 2226 Gennadius lists those who held it and rejects it

 - 263 Irenaeus makes friendly beasts mere figure
 - ✓ 2154 Theodoreetus rejects it flatly
 - 2222 Gennadius rejects it flatly

ad fol 160 Beatitudo hominis

ad pleniorum cognitionem consideremus causas 4 Aristotelicas
unde et divisiones deducere poterimus

Alia ergo in primis est beatitudo necessaria, et alia
possibilis; necessaria est incausa, absoluta, divina,
unde DT la 62 4 c init. exclusive Deo competit quia
ei soli idem est esse et beatum esse
possibilis vero beatitudo habet causas/finalem, efficientem
materiale et formalem exemplarem,

Causa exemplaris: analogatum princeps et summum est ipsa
Dei beatitudo quae consistit in comprehensione divinae
essentiae et eiusdem infinito amore; omnis alia beatitudo
est imitatio vel participatio huius summae beatitudinis
NB. In visione beatifica causa exemplaris coincidit cum
objeto cognitionis; unde iure peculiari dicitur parti-
cipatio beatitudinis divinae; caeterae vero beatitudines
tamquam merae imitationes.

Causa finalis

finis operantis: non proprie causa; ipsa divina excellentia
tum ex parte obiecti ~~meventis~~ tum ex parte voluntatis
moventis allientis

finis operis: duplicitate

ordo creaturarum ad creatorem: "manifestatio perfectionis
divinae" "gloria Dei obiectiva"; qui finis non tantum
in termino sed etiam in quolibet stadio ad terminum
attingitur; omnis enim creatura est imitatio quaedam
atque manifestatio obiectiva perfectionis divinae;
(qui finis necessario intenditur: est enim ex parte
obiecti cogniti et imitabilis ~~et erabili~~ unde
oriuntur creaturae possibles)

ordo creaturarum inter se

Deus non vult hoc quia vult illud (multiplex volitio
in Deo, alia ab alia dependens) sed vult hoc esse
propter illud -- unde hic ordo

in quo ordine datur quid ultimum, finem ultimum totius
creationis -- secus in infinitum

quod ultimum est gloria Dei externa et formalis --
irrationabilia enim propter rationabilia, et rationabili
ad Deum cognoscendum et amandum

NB gloria Dei externa et formalis etiam est gloria obiectiva
est enim excellentissima repraesentatio perfectionis divini
imo ipsius vitae divinae

NB visio beatifica est summa gloria Dei formalis externa:
excellensima prim cognitio et perfectissimus amor

Causa efficiens:

prima: providentia divina, ratio gubernationis divinae
qua diriguntur omnia in finem, ratio ordinandorum in
finem -- connectitur cum thesi de actione divina intra
actionem creaturae; Deus agit actionem creaturae, operatur
in ipsa creaturae operatione -- in ord spnt. cp de gratia
secunda: creatura producens actus qui per se in finem ducant
ad quod requiritur cognitio finis et mediorum
cognitio finis: recta notio beatitudinis (etsi falsa
possibilis la 2ae q 1 a 7; a 4-6; q 2 - 5.
unde beatitudo vera et falso concepta.

Causa materialis:

~~est~~ proportio, capacitas, tendentia, natura creaturae
potentia est propter actum; actus completus potentiae
est eiusdem ultima perfectio, finis ultimus, beatitudo
Divisio prima: beatitudo naturalis et supernaturalis
naturalis: perfectio ad quam natura pervenit naturalibus
viribus, puta arborem ad folia exserenda et fructificanda
perfectio scdm proportionem naturae
supernaturalis: perfectio excedens proportionem naturae
relative: excedens hanc vel illam naturam
absolute: excedens proportionem cuiuslibet substantiae
creatae vel creabilis (substantia: non suppositum
neque compositum existentia et essentia, sed
essentia, id cui competit esse per se)
perfectio ad quam natura pervenit adiutorio
divino, adiutorio alterius causae principalis,
puta arborem fieri scalam, domum, navim
Divisio altera: beatitudo essentialis et accidentalis
essentialis: quae requiritur et sufficit ad satiandum
appetitum; quae constituit plenam actuationem partis
excellenter
accidentalis: quae essentiali accedit, ex multiplicitate
potentiarum per redundantiam, per donum conveniens,
ex multiplicitate beatorum (Corp Myst)

ME

Causa formalis: ipsa ultima perfectio adepta ^{la 2a, 3a 8 ad 2a}
omnia in Deum tendunt: omnis enim tendentia est in bonum,
in excellens; excellens est excellens non ex se sed quia
imitatio Dei; propter quod unumquodque tale; ^{sup omnes tendunt in Deum, multo}
^{magis graviter in Deum, hoc est quod}
aliqua tendunt in Deum modo speciali, cognoscendo ipsam
excellentiam esse Deum personalem, eumque amando quia
ipsa excellentia est

unde divisio: beatitudo essentialis et accidentalis
essentialis est illa ultima perfectio quae ipsum Deum
attinet non interpretativa (per analysin metaphysicam)
sed formaliter
accidentalis est illa ultima perfectio quae vel ex essentia
redundat vel/caeteris potentias convenienter
largitur donatur / iisdem vel

unde ulterior divisio: beatitudo obiectiva et formalis
est subdivisio beatitudinis essentialis
obiectiva: est obiectum quod attinetur
formalis: est ipse modus adhesionis

2) accidentalis multiplicatur

ex multiplicitate potentiarum in beando earumque inter se
connexione
ex multiplicitate beandorum qui simul ad beatificationem
attinent: omnes in Christo, capite corporis Mystici
ex multiplicitate meritorum in beatis: puta aureolas

1) Beatitudo essentialis est quae in ipsum Deum directe tendit;
accidentalis est quae tendit in Deum non directe sed per
tendentiam in aliud bonum quod bonum est quia participatio
Dei.

Beatitudo essentialis: ad esse - nam finis ultimus in ordine naturarum uterque
Beatitudo accidentalis: ad bonum esse - nam aderit in fine ultima non ratione nisi
sed per accidentem

ex multiplicitate potentiarum - redundantia
ex multiplicitate beandorum - corpus mysticum
ex multiplicitate meritorum - aureole

labor qd a 5 corp et fin 5m b
ab ad 2m

1. charitas: misericordia propria et aliena

Beatitudo imperfecta - in hoc vita 2. "vis perfectior, vale undeque hanc et leprosum et
ruris regere me" rectitudini

perfecta relative - visio beatifica in spiritu - natura mystica in natura
absoluta - ipsa beatitudo necessaria

Beatitudo

Necessaria: Deo soli idem est esse et beatum esse la 62 4

Possibilis: quae scdm 4 causas dividitur

Obiectiva: id in quod tenditur: idem omnibus creaturis
la 2ae q 3 a 8 ad 2m

Formalis: modus attingendi obiectum tendentiae

(Formalis ulterius scdm 3 causas subdividitur)

Scdm causam materialem

Naturalis: scdm proportionem naturae

Spntis: excedens proportionem naturae

Relative: huius vel illius naturae

Absolute: naturae cuiuslibet substantiae creabilis

Scdm causam efficientem

Imperfecta: in via: vera: essentialis: charitas
media optima: consilia evangelicae
falso concepta: la 2ae q

Perfecta: in termino

Scdm causam finalem

ipse finis ultimus universi: gloria Dei externa formalis
per accidens: quae comitantur finem ultimum

vid. la 2ae q 4 a 5 & ad 4m 5m 6m; a 6 ad 2m

imp̄oprie: quod neque est finis ultimus neque eum comitatur

In Pesch vol III

- §416 omnia creata esse eum in finem ut divina bonitas manifestetur et glorificetur
hic finis qui est simpliciter ultimus omnium creaturarum in primis obtinetur quod creature sunt participes beatitudinis divinae et hac ratione divinas perfectiones suis perfectionibus representant
representant - esse medium cognitionis, nam §417 lin 13 "cui creature nihil manifestare possint quod non prius modo longe perfectiore noverit
- §417 haec representatio - obiectiva gloria - duplex;
in irrationalibus adest vestigium Dei
in rationalibus adest imago et similitudo Dei
finis proximus gloriae obiectivae est gloria formalis
quae est excellentiam Dei in creaturis intelligere,
agnoscere, laudare, amare
manifestatio sine qua aliquo cui manifestetur non facit sensum -- unde gloria obiectiva est medium ad gloriam formalem
praeterea est propter gloria obiectiva mundi aspectabilis est propter hominem; nam propter aliquem intellectum (secus manifestatio et nemo cui manifestetur) et non propter intellectum angelicum (cuius obiectum proportionatum est intelligibile purum)
- §418 proximus finis hominis est Deum ex creaturis cognoscere et ope creaturarum glorificare
- §419 quae operatio etiam est homins perfectio
- §420 quae perfectio non augetur in infinitum sed in terminum tendit
- §421 et quidem in terminum supernaturalem, in qui non ad libitum ab homine eligitur, sed obligatorie ei imponitur

In Pesch vol III §§416-421 crisis

1. Supponit notionem finis quae non cohaeret neque cum sana philosophia neque cum datis revelationis

Nam finis inconscie sed de facto ab eo definitur id aliquid posterius quod fit et cuius gratia aliquid prius fit: gloria obiectiva, gloria formalis quae ult

Non accipit definitionem: id propter quod (cuius gratia) aliquid est vel fit; scilicet, id ad quod est relatio dependentiae "propter"

Ex quo sequitur Deum non posse esse finem ultimum universi, nam Deus non fit et multo minus non fit post*max-*iore loco

Unde dicit "gloria formalis est finis simpliciter ultimus"

Unde non audiendum Vaticanum docens: Deus, omnium rerum principium et finis"; neque Apocalypsis, Ego Ds alpha et omega, principium et finis; neque Paulus omnia per ipsum et in ex ipso ~~xet~~ per ipsum et eis auton nisi forte sensu accidentaliter

In quo relinquit non tantum St Thomam sed etiam Suarez et caeteros magni nominis theologos ut opinionem recentiorum sub ductu Lessii amplectatur

2. Coharerenter intelligit "gloriam obiectivam" "manifestationem perfectionis divinae"

Haec manifestatio ei non est propter perfectionem quae manifestatur -- nam perfectio manifestata non est aliquid quod fit posteriore loco sed quod aderat ab aeterno

Sed est medium cognitionis ad gloriam formalem quae utique fit postea

At hic non videtur sensus: manifestatio non est propter aliquid creatum sed propter Deum -- quicumque videt et amat aliquam perfectionem, etiam videt et amat (liberrimo consilio) imitationem, diffusionem, multiplicationem istius boni -- et haec imitatio, diffusio, multiplicatio non est propter aliquid ulterius, secus procederetur in infinitum, sed propter ipsam excellentiam perfectionis imitabilis, multiplicabilis, diffusibilis

Hunc esse sensum videtur constare ex actis Vat: inepte enim provocaret eps Gasser quando tractabat finem operis ad ea quae dixerat de fine operantis nisi res ita se haberet -- manifestatio enim ex parte fine operantis est quid necessarium ex ipsa natura actus divini secundum Gasser -- ergo non tamquam medium cognitionis

In Pesch vol III §§416-421 con!d Crisis
simpliciter

3. Unde non ponimus gloriam obiectivam propter gloriam formalem, et gloriam formalem tamquam simpliciter ultimam

Sed distinguimus duplēm ordinationem finis

Primo: creaturarum relate ad creatorem

Dein: creaturarum inter se

Ordinatio finalis creaturarum relate ad creatorem est ut manifestent, repraesentant excellentiam divinam ---

Cur hanc excellentiam manifestent -- quia excellens est

Scilicet finis manifestationis est excellentia manifestati -- sensus dicti "bonum sui diffusivum"

Sumus sane in notione finis pure metaphysica, non in notione vulgari quae concipit notionem finis tamquam relationem dependentiae prioris a posteriore (et sat facile refellitur ab acuto ideoque de scientia est depulsa)

hoc sensu creature (gloria est forma) plid esse finis simp. ult.

Ordinatio finalis creaturarum inter ~~est~~ se

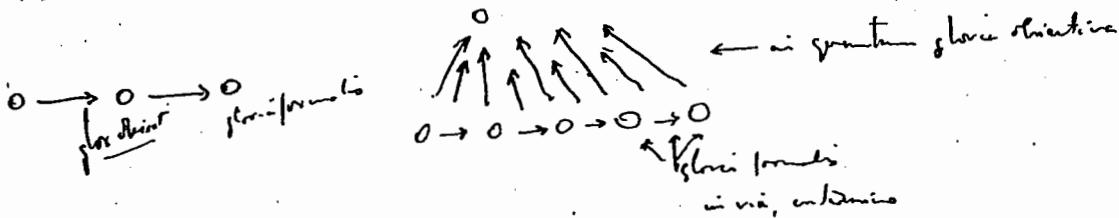
Scilicet, Deus non vult hoc quia vult illud, non vult gloriam obiectivam propter gloriam formalem, et gloriam formalem tamquam finem simpliciter ultimam -- secus egoista gloriae cupidus -- secus una volitio divina penderet ab aliis -- in Deo una volitio tantum eaque simplicissima

Sed Deus vult hoc esse propter illud: A propter B, et B propter C, et C propter D, secundum convenientem ordinem universi; ubi et A et B et C et D sunt gloria obiectiva propter ipsum Deum qui hunc ordinem temporalem transcendendit

Et hoc modo irrationalia propter creaturas rationales et creature rationales propter gloriam formalem, scilicet, excellentissimam repraesentationem perfectionis divinae et maxime completam participationem vitae divinae

Pesch

Nos

Nihil sustulimus sed addimus

In Pesch vol III

§422 cum omnis finis sit bonum aliquod quod homo appetit
appetit seu quod possidere cupit...

Minime: omnis finis est Bonum aliquod quod homo appetit, C; quod possidere cupit, N, nam hoc excludit appetitatem rationalem

Possum velle bonum quia bonum est; imo teneor ad hoc faciendum; bonum hominis sicut rationem esse; rat obiectum in ordine supernaturali: Diliges Domum Deum tuum...

in ordine naturali, la 2ae q 109 a 3; tota theoria ordinis supernaturalis ortum habet ex naturali amore amicitiae erga Deum et supernaturali amore; Bernardus, Augustini sequaces qui oppugnaverunt STh, crediderunt naturam esse egoisticam; opposuerunt charitatem divinam et cupiditatem mundanam sine intermedio, sicut Baius 1038, 1034 DB

ratione: peccator videt peccatum esse odiosum, detestabile, et tamen facit; videt aliam legem mentis et aliam legem membrorum; Rom 7 14ss

§422 ... distinguendum est ipsum bonum quod assequitur et assecutio seu possessio huius boni

Distinguendum est: sicut definitionem metaphysicam, psychologicam, rationalem -- obiectum sicut definitionem operatio et ipsa operatio -- sive id in quod tenditur, et modus attingendi; sicut definitionem individualem, id quocum unio, et ipsa unio

§422 .. praeter ea quae absolute necessaria sunt etiam alia inveniuntur quae ad beatificandum hominem accidentaliter se habent, quarto agendum de beatitudine accidentalis

§428 .. Sicut Deus.. ita etiam ipse est bonum sufficiens ad satiandum nostrum appetitum.. capacitas nostrarum facultatum non potest extendere ultra ambitum veri et boni infiniti

Utique sicut definitionem psychologicam -- sicut definitionem metaphysicam: id quod ratione sui pertinet ad ultimum finem (gloria externa formalis) et quod ratione alterius pertinet ad ultimum finem sed in se est gloria obiectiva tantum

Beatitudo DTC 2 502 ss

Doctrina VT

Definitio: beatus es et bene tibi erit: Ps 127 2

eo quod rex bonus: Eccl 10 17

eo quod uxor bona: Eccli 16 1

eo quod protectio Yahweh, benedictio Yahweh, praemia Yehweh
virtutes, actus meritorii difficiles, confidentia in Deo
passim in Ps

Job 17 16: quies in Scheol

Eccl: de bonis terrestribus tamquam benedictionibus Di

Sap. 5 16 Iusti autem in perpetuum vivent

Doctrina NT

Beatitudines

Mt 5 48 Estote ergo vos perfecti sicut pater vester caelestis
perfectus est -- notio deontologistica

Generatim: notio eudaemonistica, eschatologica

DTC 2

Opiniones de beatitudine

col 497

Plato: beatitudo est contemplatio summi boni, ideae bonitatis. At homo sensibus captus et irretitus verum bonum ignorat, nisi umbras non vidit; purgandus est dialectica, virtute, gymnastica, ut ad assimilationem summi boni perveniat.

Perfecta beatitudo hac in vita non habetur: sed assimilatio ad Deum, ideam boni, est aliqualis beatitudo quae consistit in scientia, sapientia, libertate, virtute, amore pulchritudinis quae excludit malitiam, iniustitiam at non supplicia etiam maxime horribilia ut crucifixio.

Influxit in PP sive directe sive per neoplatonicos; unde per Augustinum in totum medium aevum; eg Petrus Lombardus theoriam evolvit ex citationibus Augustini

498

Aristoteles: quamvis ponat primum motorem immobilem esse bonitatem et quidem movere tamquam causam finalem amatam, attamen hanc bonitatem excludit de quaestionibus ethicis contra Platonem: utroque amico, magis amica veritas

beatitudo definitur ultimus finis hominis: scilicet in quod propter se desideratur et sine alio sufficit; unde excluduntur quae sunt propter aliud, ut divitiae, honores, fama, voluptas etc.; demonstratur ultimus finis attingi per operationem, non sensus sed intellectualis partis, non practicam sed speculativam accedunt vero virtutes morales, amicorum subsidia, bonorum temporalium sufficientia, dolorum tormentorumque absentia (Contra Platonem dicit: contrarium asseri tantummodo ab eo qui thesin suam tueatur)

de beatitudine in altera vita nihil docet
Influxit in theologiam mediante Alberto M et Thoma Aq.

501

Cicero: eclecticus; maximi momenti "Hortensius" deperditus qui liber Augustinum inspiravit: identificat beatitudinem et honestatem seu virtutem moralem; per virtutem homo exterioribus non indiget sive amicis, sive bonis corporis, sive ipsa doloris absentia; virtus voluptatem bestiis relinquit, animae perturbationes quietat; doctrina stoica in tendentia generali sed differentiae multae -- inservit theologis quatenus tabulam "opinionum et placitorum una cum argumentis et disputationibus compilavit.

501

Philo: adaptatio notionum Graecorum ad VTestamentum
Felicitas est bonorum congregatio -- definitio Boethii Aqui Felicitas est fructus virtutis, est virtus perfecta in vita perfecta; Deus in se congregat omnia bona, unde summum bonum est, obiectum beatitudinis; divitiae sunt media non fines. etc.

DTC 2
501 Opiniones de beatitudine (2)

Plotinus sola natura rationalis capax beatitudinis -- beatitudo non est vita beata vulgaris sed vita ~~immacula~~ vera perfecta, ideoque vita intellectualis -- beatitudo est se convertere ad bonum absolutum, assimilari huic bono -- beatitudo non superadditur naturae sed semper homini adest saltem potentialiter -- beatitudo indiget nullo bono inferiori, non cumulanda sunt bona cum ipso bono -- corpus lyra est; sine lyra canere possumus -- in futura vita eo quisque beatior quo magis a corpore separatus et sine corpore capax agendi -- gradus beatitudinis in vita futura pendet a gradu virtutis habita in hac vita -- contemplatio beatificans transcendent intellectum, verum, pulchrum; est tactus quidam, 'est tou agathou epaphè, et immersio in Deo -- Quand l'ame obtient ce bonheur et que Dieu vient a elle, [ou plutot qu'il manifeste sa presence, / parcequ' l'ame s'est detachee des autres choses, qu'elle s'est embellie, qu'elle est devenue semblable a lui par [les moyens qui sont connus de ceux-la seuls qui sont inities], elle ne voit tout a coup apparaitre en elle; plus d'intervall plus de dualite, tous deux ne font qu'un; impossible de distinguer l'ame d'avec Dieu, tant qu'elle jouit de sa presence" VI Enn lib VII n 34.

Influit in Augustinum, Pséudo-Dionysium, mysticos xtianos

Viae Ekklesi commentator

DB 510 - 513, 522 - 524 - unitas 526
516 - 519 actus anterior

Notio beatitudinis: Augustinus -- DTC 2 504 ss
(frui: jouissance, enjoyment)

Divisio fundamentalis: frui et uti

Si enim propter se, fruimur eo; si propter aliud, utimur eo

Aliis fruimur tantum: Pater Filius SPS

Aliis utimur tantum: mundus omnes creaturae, virtutes

Aliis et utimur et fruimur: homines, angeli

Omnis homines beatitudinem desiderant, quaerunt, volunt
etiam peccatores haeretici philosophi qui male volunt

NB quod lm principium S Augustini, terminus S Th la 2ae 5 8

Beatitudo est terminus actionis, ergo voluntatis; non vero
voluntatis individualis quae est variabilis; ideoque non
est virtus stoicorum neque voluptas epicureanorum et multo
minus in dolore et tormentis contra Platonem etc.;

Beatitudo est terminus voluntatis ut naturae: sicut et volumus
vivere et bona valedudine uti, ita etiam beati esse volumus;
quae voluntas est mentibus indita, tendit in totale bonum
totius hominis, in summum bonum ex quo caetera bona

Beatitudo est fruitio summi boni; inhaesio in summo bono

Conditiones beatitudinis

omnia quae vis habere, et nihil mali velle

conscientia ipsius beatitudinis

securitas in possessione summi boni, nulla formido amissionis

actus beans

cognitio et fruitio Dei: qui duo actus non distinguuntur
sed confunduntur: beatitudo est gaudium a veritate causatum,
est perfecta cognitio veritatis qua fruimur
quae beatitudo est certa et perpetua in sola Dei contemplatione
totus Deus videtur sed non comprehenditur

Beatitudo non est in ipsa inquisitione veritatis, in virtute,
in voluptate, in divitiis, in bonis terrestribus; non est
in bona valedudine vel propria vel amicorum; non est in vita
sociali; non est in hoc mundo

Beatitudo qualis in hac vita haberi potest intra nos est;
est progressus a multiplicitate ad unitatem; in spe;
in observatione mandatorum

Ad veram et futuram beatitudinem pervenitur:

per cognitionem, fidem, SScr

per bonam vitam

per gratiam

per Incarnationem DNIC

Hebr. shamayim, a "shamah" elevatum esse
 Germ inf. Angl. "heban" "hevan" "heaven" elevatum esse
 Gr. Sansk. ouranos, varuna, a "var" cooperire
 Lat. caelum, a "ku" arcus (voûte), vel a "kha" lucidum esse

Significat physisce

vel caelum atmosphericum, ubi nubes et aves //24 30
 Gen 1 9.20. 26; 7 11; Ps 8 9; 147 8; 148 4; Mt 6 26; 16 1-3
 vel caelum sidericum ubi stellae
 Gen 1 14; 2 4; 15 5; Deut 1 10; Jer 33 22; Mt 24 29; Mc 13 2
 Act 7 42; Hebr 11 12; Apoc 6 13

In caelo stellato Yahweh manifestat attributa sua

Ps 19 2-7; Is 40 26 (caelum stellatum solidumraqia' firmam
 Caelum stellatum comparatur
 velo Ps 103 2; une tente Is 40 22; parquet de saphir Exod 24
 10; mer de crystal Apoc 4 6

Significat metaphorice

angelos Ps 96 6; 2 Mac 2 37; Lc 15 7; Apoc 18 20;
 ipsum Deum Dan 4 23 in textu chaldaeico; Mt 21 25; Lc 15 18;
 Jo 3 27
 unde regnum caelorum = regnum Dei: Mt 3 2; 4 17; 5 3

Significat theologice

Habitatio Dei: Ps 2 4; Job 20 12; Mt 5 16; 6 9.14; Rom 1 18
 sanctuarium Dei: Ps 11 4; Mich 1 2; Hab 2 20; Apoc 11 19;

Apoc 15 5

palatium, aula Dei: Hebr 8 1 //7 49
 thronus Dei: Ps 11 4; 20 7; Is 66 1; Ezech 1 1; Mt 5 34; Act/
 de caelo descendit Deus: Gen 11 5; Ps 18 10; Dan 7 9; 7 13
 de caelo vox Dei auditur: Mt 3 17; Io 12 28; 2 Petr 1 18
 Spiritus Dei de caelo venit: Mt 3 14; Act 2 2; 1 Petr 1 12
 in caelis exaudit preces: 1 Reg 8 30; Neh 9 27; 11 6; 16 19;
 18 18; Lc 11 13
 Ibi etiam angeli: Job 1 6; 2 1; Mt 16 27; 18 10; Gal 1 8

VT

33

Mortui adgregantur patribus, populo suo

Gen 25 8; 25 17; 35 29; 49 29-~~30~~^{30x24} 33; Num 20 24; 27 13
Deut 32 50

Jacob vitam terrestrem aestimat peregrinationem

Gen 47 9 cp 17 8; Ex 3 6; 4 5

Jacob ante mortem sperat salutem Domini Gen 49 18

Deus est Dominus vitae et mortis, omnis vitae,

Num 16 22 Deut 32 39; Jos 3 10; 1 Reg 2 6; 4 Reg 5 7

Christus liberator

Ps 2, 21, 44, 71, 109

in qua redemptione participabunt mortui

Ps 15 10.11

unde spes gaudii aeterni

Ps 15 12; cp 16 16; 48 15ss; 72 24 Job 19 25-27; 14 13-25

similis exspectatio Prov 10 30; 11 7; 23 18; 24 14 Eccl 3 17;

11 9; 12 7; cp 3 2 in text hebraico

A prophetis immixtens salus annuntiatur

Is 56 1.6.8; 59 17; Hab 3 8

iudicium divinum, magnus dies Domini

Is 2 12; 24 21-23; 34 1-4; 66 15-18; Ezech 13 5; 30 3;

Joel 3 lss; Abd 15.16.21 Zach 9 16; 14 4.6.9

finalis reunio populi Dei

Is 27 13; 45 5-7; Jer 23 3-8; Bar 4 18-37; 5 5-9

Dominus ipse dux poluli sui

Is 11 15ss; 14 2; 35 lss; 40 1-11; Jer 31 9-21 Zach 10 11

Mich 2 13

In novis Hierosolymis cum fundamentis sapphyricis et
muris ex rubaeis Is 12 6 Ezech 43 2.4.7

et in monte sancto omnibus populis festum magnificentum paratur

Is 25 6; cp. Ezech 37 26.28; 43 2.4.7; 48 35; Jer 30 18;
31 40; Soph 3 16ss; Zach 2 3-10

Verus polulus Dei, purificatus ab omnibus peccatoribus

Ezech 34 17.20ss; Soph 1 2-18; Zach 13 2-9

populus iustorum et sanctorum

Is 1 26-28; 29 20-23 Ezech 11 17-21; Dan 7 22

renovabuntur caeli et terra

Is 65 17; 66 22; Zach 14 6ss;

Gaudium electorum aeternum

Is 35 10; 51 3; 55 11; 56 7; Amos 9 15; Jer 31 38.40; 32 40

Ezech 16 60; 37 25ss; Bar 2 34; Dan 2 44; 7 14.18.27

Adumbrata apud Ecclecum (vita aeterna 24 31 liber vitae 24 32
benedictio iustorum mortuorum 1 13; 11 28ss; 18 24; in

visione Domini 6 23) spes vitae aeternae clare apud Sapientia

3 1-4; 15 3; immortalitas 2 23; gaudium 3 5-9.14; 5 16ss

templum Salomonis signum 9 8 cp Tob 2 18; 12 9; 2 Mach 7 9

Umbram enim habens lex futrorum bonorum Heb 10 1

De Caelo

NT

Regnum caelorum annunitatum a Joanne Bapt et a Jesu Do
Mt 3 2; 4 7; Mc 1 15

in terris fundatum in primo Xti adventu
Mt 11 11-12; 12 28; 16 19; Lc 16 16

ouꝝ tautes tes ktezeos Hebr 9 11

perficitur in caelis post 2m adventum et iudicium generale
Mt 13 27; 25 24

solorum iustorum erit

1 Cor 6 9-10 Rom 5 17; Eph 5 3-5

qui cum Xto regnaturi sunt 2 Tim 2 12

et felices erunt in pace et gaudio Sp S Rom 4 17

Praemium promissum una cum regno in caelis

Mt 5 3.12; 6 20; 19 21

in caelis bonum incommutabile, bonum salutis

Mc 10 21; Lc 12 33; 2 Cor 5 1; Phil 3 20

Caelum est spes nostra Col 1 5

sanctorum hereditas Col 1 12; 1 Pet 1 4

discipulorum Xti locus assignatus (rendez-vous) nam iam
nunc eorum nomina ibi conscripta sunt Lc 10 20

Post vitam terrestrem et mortem in caelum Xitus ascendit

Act 1 2.9.11

eiusque habitatio est

Mt 24 30; Eph 1 20; Col 3 1; Heb 9 24

ubi locum principalem detinet Hebr 7 26; 4 14

Ibi etiam angeli Lc 2 15; Eph 1 21 /12 23

et sanctorum animae Jo 14 2-3; 1 Thess 4 17; Phil 1 23; Hebr

Caelum patria sanctorum est Heb 11 16

habitatio gloriae et reunionis 2 Cor 5 1-2

ubi visione faciali Deum contemplabimur ■ Io 3 2; Apoc 22 4

Electi tamquam angeli Mc 12 25

in societate intima cum Deo Apoc 21 3-4

/20 5

et ipse Deus lux aeterna Hierosolymorum caelestium Apoc 21 2

Elementum individuale

thesauro praemio
De Caelo,/vita, vitaecorona, libro, vita aeterna, vita vera

Mt 5 12 gaudete et exsultate quia merces vestra copiosa est
in caelis Lc 6 23

Mt 6 20 thesaurizate autem vobis thesauros in caelis Lc 12 33

Mt 19 21 si vis perfectus esse, vade vende quae habes et
da pauperibus et habebis thesaurum in caelo
Mc 10 21 Lc 18 22 //caelis

Lc 10 20 gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in
2 Cor 5 1 Scimus enim quondam si terrestris domus nostrae
huius habitationis dissolvatur, quod aedificationem
ex Deo habemus, non manufactam, aeternam in caelis
Lc 16 9 aeterna tabernacula

Phil 3 20 Nostra autem conversatio (politeuma) in caelis
est (videtur terminus technicus pro iure speciali
quo utebantur communates iudaicae in diaspora).

Col 1 5 Prope ter spem quae reposita est vobis in caelis
Hebr 12 23 accesistis ad ecclesiam primitivorum qui conscripti
in caelis

1 Petr 1 3 ss Benedictus Deus qui ... regeneravit nos in
spem vivam.. in haereditatem incorruptibilem et
incontaminatam et immarcescibilem conservatam
in caelis in vobis qui in virtute Dei custodimini per
semper in saleum paratam revelari in tempore novissimi

Apoc 21 1-7 q v

Caelum: sedes Dei Mt 5 16.34.45; 6 1.9; Eph 6 9

sedes angelorum Mt 22 30; Mc 13 32; Lc 2 15

sedes Christi Mc 16 18; Lc 24 51 Act 1 9ss Hebr 4 14;

Hebr 7 26; Eph 4 10; 1 Petr 3 22; 1 Thess 1 10; 4 16

cum Christo

cohaeredes Christi Rom 8 17

ubi ego ibi et minister meus erit Io 12 26

abit ad mansiones parandas Io 14 2 ss.

ubi ego et vos sitis cp Io 17 24

cum Deo, cum Agno: Apoc 22 3-5 q v

vita, aeterna, vera, liber vita, eterna vita.

De Caelo, vita aeterna, praemio, thesauro, paradiso

Mt 7 14 angusta porta et arcta via est quae ducit ad vitam
opponitur v 13 latae portae et spatirosae viae ad
perditionem

Mt 18 8 ad vitam ingredi debilem et claudum
opp mitti in ignem aeternum

Mt 18 9 cum uno oculo in vitam ingredi
opp mitti in gehennam ignis

cp Mc 9 42.44

Mt 19 16 quid boni faciam ut habeam vitam aeternam? si vis
ad vitam ingredi serva mandata
29 omnis qui reliquerit.. centuplum accipiet et vitam
aeternam possidebit

cp Mc 10 17.30; Lc 18 18.30; 10 25

Mt 25 46 ibunt hi in supplicium aeternum, iusti autem
in vitam aeternam

Io 3 15 oportet exaltari Filium hominis ut omnis qui credit
ini ipsum non pereat, sed habeat vitam aeternam

cp 3 16.36 ubi opp ira Dei manet super ipsum

Io 4 14 aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aquae salientis
in vitam aeternam

5 24 qui verbum meum audit.. habet vitam aeternam.. in iudi-
cium non venit, sed transit a morte ad vitam
25 mortui qui audierint (vocem Filii Dei) vivent
29 procedent qui bona fecerunt in resurrectionem
vitae, qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii

Io 6 27 operamini non cibum qui perit sed qui permanet in
vitam aeternam quem Filius hominis dabit vobis

40 haec est autem voluntas Patris mei.. ut omnis qui
videt filium et credit in eum habeat vitam aeternam
et ego resuscitable eum in novissimo die

cp Io 6 47.50.51. 54.58

Io 10 28 Ego vitam aeternam do eis (ovibus) et non peribunt
in aeternum

Io 11 25 qui credit in me etiam si mortuus fuerit vivet, et
omnis qui vivit et credit in me non morietur in
aeternum

Io 12 25 qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam
custodit eam

Io 17 2 sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, ut omne
quod dedisti ei, det eis vitam aeternam. Haec est
autem vita aeterna ut cognoscant te solum Deum verum
et quem misisti Iesum Christum

Io 20 31 ut credentes vitam habeatis in nomine eius.

De Caelo etc (2)

- Rom 2 7 iis quidem secundum propositum boni operis gloriam et honorem et incorruptionem quaerunt (reddet Deus) vitam aeternam -- opp ira et indignatio
- 6 22 servi facti Deo habetus fructum vestrum in sanctificationem, finem vero vitam aeternam
- Gal 6 8 qui autem seminat in spiritu, de spiritu metet vitam aeternam -- opp corruptio
- 1 Tim 1 16 qui credituri sunt dili in vitam aeternam
- 6 19 thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum ut apprehendat veram vitam
- Tit 1 1 secundum finem electorum Dei et agnitionem veritatis quae secundum pietatem est in spem vitae aeternae, quam promisit qui non mentietur Deus ante tempora saecularia
- 3 7 ut iustificati gratia ipius haeredes simus scdm spem vitae aeternae
- Iac 1 12 Beatus vir qui suffert temptationem quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vitae quam (coronam) repromisit Deus diligentibus se
- 1 Petr 2 22 qui (Christus) est in dextera Dei deglutiens mortem ut vitae aeternae haeredes efficeremur
- 1 Io 2 25 Et haec est promissio quam ipse pollicitus est nobis, vitam aeternam
- 5 20 Hic est verus Deus et vita aeterna
- Apoc 2 7 Vincenti dabo edere de ligno vitae, quod esr in paradiſo Dei mei
- 2 10 Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitae
- 3 5 Qui vicerit sic vestietur vestimentis albis et non delebo nomen eius de libro vitae
- 7 17 Agnus.. deducet eos ad vitae fontes aquarum et absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum
- 20 15 qui non inventus est in libro vitae scriptus, missus est in stagnum ignis cp 21 27

Traditio de caelo primitiva

Patristica

2 2478-92

Hagiographia: DTC Ciel 2, 2492-5

Epigraphia:

2495-7

Iconographia:

2498-9

Liturgia:

2499-2503

Scaglia, I "novissimi" nei monumenti primitivi della
Chiesa, Roma 1910, p. 19 ss.

Kaufmann, Handbuch der altchristlichen Epigraphik,
Freiburg 1917, p. 134 ss. 198 ss.

Atzberger, Die christliche Eschatologie in den Stadien
ihrer Offerbarung im Alten und Neuen Testament,
Freiburg 1890

Atzberger, Geschichte der christlichen Eschatologie
innerhalb der vornizaenischen Zeit, Freiburg 1896

Kaufmann (K.M.) Die sepulchralen Tenseitsdenkmäler der
Antike und des Urchristentums, Mainz 1900

Deus est beatitudo obiectiva essentialis

a Deus est finis absolute ultimus

Prov 16 4 universa propter se ipsum operatus est Ds

Rom 11 36 ex ipso et per ipsum et eis auton

Col 1 16 omnia per ipsum et eis auton creata sunt

Apoc 1 8 ego Ds, alpha et omega, principium et finis

b in quem homo tendit non interpretative (ut irrationalia).

sed tamquam obiectum amandum, cognoscendum, imitandum

Lc 10 27 Diliges Dm Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex totis viribus tuis et ex tota mente tua

cp. DTh. quod sine limite est finis: 2 a 2ae q 27 a 6

cp. 1 Cor 13 8 charitas numquam excidit

1 Cor 13 etc. visio beatifica intuitiva facialis ipsius Dei

Mt 5 48 Estote ergo vos perfecti sicut pater vester caelestis perfectus est

c sine quo nulla beatitudo

Eccl 1 2; 12 8 vanitas vanitatum

12 13,14 time Deum iudicem

Ps 72 (Heb 73) error peccatorum; Deus obiectum confidentiae amoris sine quo nihil placet (vide vers Zorrell Pirot Crampor)

Sap 2 error peccatorum; 5 eorum retributio

Mt 16 25 quid prodest homini lucrare totum mundum

Lc 6 24 vae divitibus 12 20 divitem stultum

1 Jo 2 15-17 nolite diligere mundum -- transit

d quocum beatitudo

vita aeterna est cognoscere Deum Io 17 3

etiam cognoscere Xt: beatitudo imperfecta huius vitae vel accidentalis in termino C, essentialis N vide Rom 8 17

Rom 8 17 haeredes Dei cohaeredes Christi

Apoc 3 21 consedendes in throno

Io 14 2 ubi ego ibi et minister meus erit

Mt 25 21.23 intra in gaudium Di (Zorrell khara=festum, gaudios sed arg trad de participatioe gaudii ipsius Dei

Gen 15 1 Ego merces tua magna nimis (non Heb. merces tua magna sed arg trad

in caelis, saepissime: caelum est habitatio sanctuarium domus Dei

I
III

Exsistencia 472

Natura
Divisa 473

Radix 474

Relata ad essentiam 475

II

De intellectu

De habitibus 477-479

De quantitate et errore 480

De scientia infusa, in Verbo 481-3

De actuali cognitione in Verbo 484

III

De voluntate

De habitibus 485-6

De actibus 487

De tristitia 488-9

IV

De corpore glorioso

Statim questionis 490

Relata ad beatitudinem mortaliam 491, 2

De naturale corporis perfectione 494-6

De vita vegetativa 497

De vita sensitiva 498, 9

De sentiensi 500

De Bohemis extimes

De amicis 501

De loco 502-4

De auctoribus 505-9

De characteribus 570

Beatitudo accidentalis. Pesch III §§472-511.

- 472 Existentia beatitudinēs accidentalis
Lc 15 10
Eph 3 10
Ratio ex Suarez
- 473 Quid sit beatitudo accidentalis
Neque identificatur cum essentiali visione, amore, gaudio
neque necessitate absoluta ab ea dimanat
Est gaudium de bono creato la 95 4
 unde divisio: de bonis animae
 de bonis corporis
 de bonis externis
- 474 Radix beatitudinis accidentalis
Ultima: bonitas Dei Lc 6 38
Proxima: meritum essentialis -- beatitudo essentialis
 meritum accidentale ex circumstantiis, objectis, e
 cp la 95 4
- 475 Differentia beatitudinis accidentalis non constituit
inaequalitatem in beatitudine essentiali
Imo e converso
Mensura gaudii de creatis rebus est superabundantia
gaudii de increato
Amant Deum super omnia, et caetera prepper Deum
- 476 In intellectu multiplex perfectio
- 477 Non manet fides, non prophetiae et scientiae dona inq
complementum fidei
1 Cor 13 8
DB 530
2a 2ae 1 a 5: lumen gloriae cum obscura cognitione non
magis compossibilis quam scientia cum opinione de eodem
ex eodem motivo
Prophetia includit obscuritatem 2 2ae 174 5
Fides includit liberum assensum qui non videtur
compossibilis cum Deo viso et revelante
- 478 Manent dona SpS inq non includunt obscuritatem
sicut in Xto de quo Is 11 2
- 479 Non manet scientia in fide fundata, theologia
Quia theologia optima, excedens, eo magis mutatur in
novum fundamentum clarum loco fundamenti obscuri fidei

- 479 Manent species naturaliter acquisitae
"constans theologorum sententia manere in patria memoriam
eorum quae in via gesta sunt" Suarez de ult fin disp 8 2 2
Proportionatur scientia nova et superaddita desideriis
singulorum, ut nullum desiderium insatiatum
- 480 Aderit ignorantia negativa, non omnia scient
Non aderit ignorantia privativa: omnia scient quae scire
oportet
Non aderit error, quia malum intellectus
Erunt coniecturae et iudicia probabilia, qua talia, ideoque
sine errore
Concluduntur haec e principio PP: satisfit omni desiderio
- 481 De scientia infusa disputatur
scientia per se infusa: si naturaliter acquiri nequit
scientia per accidens infusa: si naturaliter acquiri posset
1 de per accidens infusa, sententia communis theologorum
(quia beati secus multa ignorarunt: non convincens, Pesch
dicit aliquo modo; nam alio modo, scilicet in Verbo)
2 de per se infusa: debet admitti circa cognitionem super-
naturalem si non in Verbo
- 482 Si admittitur scientia infusa, num etiam in Verbo
Affirmat Augustinus cognitionem matutinam et vespertinam
cp la 58 a 6 7
- 483 Beati vident non omnia sed multa in Verbo
Suarez ex auctoritate DThomae la 12 a 8 9 10
Difficultas: nihil contingens in Deo; unde scientia visionis
non habetur inspiciendo Verbum
- 484 Quid de facto videatur in Verbo
Omnia mysteria fidei, Augustinus
Omnia quae ad ipsum spectant, Ex cultu SS, ex SThoma

De Voluntate

- 485 Manent omnes habitus infusi qui non includunt imperfectionem
Non manet spes inq circa bonum futurum
inq circa bonum arduum
Manet si scdm Lessium, amor concupiscentiae ex habitu spei
Manent virtutes morales supposita sententia probabiliore
quod existutn virtutes morales infusae
Paenitentia ?? difficile concipitur
Fortitudo: inq guadet beatus de actibus fortitudinis

Beatitudo accidentalis Pesch 486 ss.

- 486 Temperantia continentia non manent quoad imperfectionem nominibus significatam; manent ipsi habitus, eg, virgines gaudent de continentia sua
 Manent dona SPS, pietas fortitudo timor reverentialis
 Virtutes acquisitae manent; si non acquisiti, infunduntur quia perfectiones voluntatis
 Nullus novus habitus per se est infusus: quia omnes iam in vi-
- 487 Quoad actus voluntatis
 complementum omnium desideriorum
 Io 16 24
 Ps 16 15
 Augustinus
 TT
 Impletur desiderium quoad gradum beatitudinis
 Impletur desiderium quoad resurrectionem corporis: mora sine tristitia
- 488 Nulla tristitia
 absolute possibilis, uti in passione DNIC; sed miraculum
 Is 25 8
 Lc 6 21
 Apoc 7, 16 17; 21, 4; 22, 3 5
- 489 Idem suadet ratio
 Non propter peccata
 Neque propter iustitiam Dei exercitam etiam in proximos
 Se habent eo modo quo ipse Deus, infinite beatus, super omnia ab eis amatus

Ex corpore gloriose

- 490 Postea de resurrectione corporum, de dotibus
 Nunc de iis quae confert corpus resurrectum ad beatitudinem
- 491 Corpus resurrectum non auget beatitudinem essentialiem contra Magistrum et Thomam iuniorem 4 d 49; 4 d 49 l 4
 cp l 2ae q 4 a 5
 Ratio: operatio intellectivae partis independens ab organo corporeo per se
 praeterea corpus impedit visionem Ex 33 20

Beatitudo accidentalis Pesch 492 ss

- 492 Corpus gloriōsum extensive auget beatitudinem
la 2ae q 4 a 5 ad 6m
- 493 Corpus habebit omnem perfectionem naturalem
DB 207 "non in figura sphaera" contra Origanistas
Cat Rom citans Augustinum de integritate corporis
- 494 Beati habebunt omnia organa interiora et exteriora
Job 19 25 *lac pelle tua ite - Difficilis: nescioli vident Deum - dictio poetica*
2 Mach 7 11 *lingua occiditur, sed in resurrectione restaurabitur*
Lc 24 28 *xtra initia discipulos palpare, videri videntur Tunc ress.*
Exemplar corp glor est Xtus resurrectus; quae ipse, etiam
nos habebimus
Organa non tantum instrumenta ad agendum (sententia Platonica)
sed pars hominis (compositum ex materia et forma)
Capilli unguis Dentes sanguis%% dubitatur num informantur
et generatim negatur; nihilo minus resurgent ad decus humanum
Caeteri etiam humores praeter eos qui sunt in via corruptionis
- 495 Sententia reprobanda dicentium aut nullius sexus aut masculini
Nam differentia sexualis ad naturam pertinet non ad peccatum
uti constat Gen 1, 27 31
Mt 22 30 cum commentario Hieronymi
Obiectio ex Eph 4 13 " in virum perfectum"
- 496 Augustinus et generatim alii tenent resurrectionem esse
in aetate virili
- 497 Non manet vita vegetativa
Nulla generatio Mt 22 30
Non est regnum Dei esca et potus Rom 14 17
Surget corpus spiritale 1 Cor 15 42.44
Quae SScr de convivio etc, non litteraliter
- 498 Vita sensitiva manet
Secus corpus dormiens, SThomas Suppl 82 8
Vitalis reactio!! Quidquid recipitur, recipitur ad modum recipi
- 499 Visus, tactus, gustus, odoratus, auditus, imaginatio
Non probantur cantus ex Apoc quia multae figurae ibi
et quo tempore audivit Apostolus nondum resurrectio
- 500 Non ecstasis, sed intensissima contemplatio cum pleno usu sens

Beatitudo accidentalis, Pesch §501 ss.

- 501 Beati fruuntur societate & amicorum
 Io 14 2 mansiones multae
 Mt 8 11 convivium
 Apoc 21 3 civitas nova ubi habitat Deus cum hominibus
 amicitia emanans necessario e beatitudine essentiali --
 corp Xti mysticum realitate plena effectum
 lege Pesch
- 502 Beati erunt alicubi
 habent enim corpora
 disputant TT veteres utrum supra vel in coelo empyraeo
 pendet ex physica Aristotelis
- 503 Christus ascendit in caelum
 imo supra omnes caelos Eph 4 10
 varii sunt caeli - tertium caelum Paulus 2 Cor 12 2
 Rom 8 21
 2 Petr 3,12
 Is 65 17
 SThom de Pot 5 8-10 cp Pesch hoc loco
- 504 Modus concipiendi magis modernus
 Non valet argumentum ex Isaia 11 6 ss
 Est pulcherrimus, Cat Rom 1 13 12
- 505 De aureolis
 aureola, parvula aurea seu corona
 ipsa beatitudo saepe corona propter victoriam
 aureola est praemium pro speciale victoria
 privilegiatum praemium privilegiatae victoriae
- 506 Stricte tres aureolae distinguntur
 Apoc 14 3 virgines
 Apoc 7 13.14 martyres
 Apoc Deut 12 3 doctores
- 507 Ratio aureolarum e S Thoma Suppl 96 11
 praelati debent actu praedicare ibid a 7
 scriptores docent actu ibid a 11 ad 5m
 qui propter vanam gloriam, nihil etiam si paenitentia
 Quodl 5 q 12 a 24
- 508 Vulnera Xti et MM gloria, sine defectu; at aureloae
 non in corp quia non temp quo scripsit Apoc
- 509 Aureloa: gaudium speciale STh; causa talis gaudii Suarez
 Character sacramentalis. Fructus trigesimus etc diver sen

Thesis 18a

Mors, seu separatio animae a corpore, omnibus hominibus propter Adae peccatum de iure subeunda est.

1. Mors est separatio animae et corporis
2. et propter Adae peccatum de iure omnibus subeunda est

Mors est separatio animae et corporis

2 Tim 4 6 ἐγενόμη ίαν δέλιος ατ τέρπος μάλιστην εὐαγγελίων μεα μοιτή
Phil 1 23 "διαδοθεὶ αλλα εἰναι κτο" "permanere in carne"

2 Cor 5, 1.4.8. b

2 Petr 1 14

Mori est tradere, emittere spiritum

Mt 27 50 ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα ενίστησεν πνεῦμα

Lc 23 46 ἔξιπνευσεν ἔχπαν

Io 19 30 παρέδωκεν τὸ πνεῦμα ἐβαλεῖτο πνεῦμα

Mors est naturalis homini

Privilegium protoparentum erat non mori, Gen 3 19

Quod privilegium peccato tollitur, Rom 5 12

Post resmissionem peccati originalis, mors manet ut poenalitas

Utrum omnes de facto morientur.

Lex generalis statuit "debitum moriendi"

Ab hoc debito excipiuntur qui peccatum originale non
incurrerunt ut Xthus eiusque mater

At potest adesse debitum quod tamen non de facto solvitur:

Deus enim ad extra est liber

In genere non admittenda est exceptio denec probetur.

Probabilius non moriuntur qui in fine mundi vivent

1 Thess 4 15 ss cp Knabenbauer in H. Loc.

2 Cor 5 1 ss

1 Cor 15 51 scdm textum graecum

circa auctoritatem vulgatae in hoc loco

vide Cornely Merk, Introdunctionis in lib SSer comp §99

Prat La theologie de s Paul 1⁹ 90-92

Ogara, Estudios eclesiasticos, 4 1925 154-177 p 156ss

Iugie pp 14-16

Idem docent fere omnes PP graeci qui ita intelligunt non
solum 1 thess 4 15ss sed etiam 1 Cor 15 51

Chrys MG 61 364

Idem docent aliqui PP Latini

Tert De resurrectione Carnis, ML 2 853 cc. 41 42

Adversus Marcionem ML 2 501

Hieronymus Ep 59 ad Marcellam ML 22 587ss

Ep 119 simpliciter exponit diversas sent ML 22 966

Augustinus anceps

non mori: ML 44 181

mori: ML 41 688-690

anceps ML 33 872; 32 644

Retract 32 644 "Autenim non morientur aut de vita ista
in mortem et de morte in aeternam vitam celerrima com-
mutatione in ictu oculi transeundo mortem non sentient"

TT latini probabiliorem sent habent generatim illos homines
mori et deinde statim resuscitari

STh la 2ae 81 3 ad 1m

Suarez De myst vitae Xti disp 50 sect 2

Catechismus Romanus eos sequitur

affert pro argumentis Hieronymum (at perperam citat sententiam
alterius (Acacii Caesareensis) ab Hier relatam) Augustinum
(qui manifeste est anceps) et Ambrosium (qui de facto non
est Ambrosius sed pseudo-Ambrosius) Pesch 9*§570 Prat 29449r

Pesch ex SPaulo, moriuntur, at opposita sent ex Aug et TT probat
ilior; Palmieri, probabilissimum non morientur; Billot, // probat
longe probabilius morientur; Beraza, non morientur; Lennerz, non

Adversarii: statim sententia iudicii particularis mandatur
executioni

Hypnropsychitae

animae post mortem in statu inconscio, semiconscio, usque
ad resurrectionem corporis

ita Aphraates R 688

Nestoriani aliqui

Anabaptistae et aliae sectae inficiuntur

contra has Calvinus in opere "Psychopannychia" 1545

Thnetopsychitae

animam mori cum corpore et postea cum corpore resuscitari
aliqui Arabes saec 3

Patres aliqui

putabant praemium poenamque essentialiem post iudicium
generale conferri; interim bonos aliqua felicitate frui
et malos iam ligatos; excipiebantur martyres qui iam
in caelis esse putabantur.

ita Iustinus R 132 cp PG 6 571

Irenaeus R 259 //Lennerz §204/ et 4 34

Tertullianus ML 2: 742, 750, 856; cp Adv Marcion 3 24;

NB ibi non est quaestio de novo merito vel demeritopost
mortem sed de dilatione iudicii et paenitentia vel poenae

Cyrillus Alexandrinus R 2140 cp PG 74 670 Lennerz §218

Lactantius PL 6 802 Lennerz 207

NB ab his PP iudicium simpliter differtur

Joannes XXII in 3 concionibus, vid al fol

Theologi graeco-russi

circa hanc quaestionem divisi sunt

Thesis 19a

DB 457(3048)

si in peccato mortali decedit, perpetuo in gehenna
si in caritate, ad patriam protinus sempiternam

DB 464

si sine peccato vel post purgationem, mox (autíka)
in coelum recipi
si in peccato, mox (parautíka) in infernum descendere

DB 493a(3049)

qui in peccato descendunt, mox in infernum descendere

DB 530, 531

cp Joannes XXII sq folio

"mox post mortem suam et purgationem praefatam.. etiam
ante resumptionem corporum suorum et iudicium generale
vident divinam essentiam visione faciali.. sunt vere
beatae.. postquam inchoata fuerit.. visio.. sine
mixta aliqua intercisione .. continuata exsistit et cont
intabitur.. in sempiternum"

".. decedentium in actuali peccato mortali, mox post
mortem suam ad inferna descendunt, ubi poenis infer-
nalibus cruciantur.."

DB 570s(3050)

"si credis purgatorium.. igne cruciari ad tempus..
mox purgatae, etiam citra diem iudicii, ad veram et
aeternam beatitudinem perveniant..

DB 693

"in coelum mox (euthús) recipi"
"mox (euthéos) in infernum descendere"

DB 696

"morientes antequam culpam aliquam committant, statim
ad regnum coelorum et Dei visionem perveniunt"

DB 778

damnatur "animae in purgatorio non securae de eorum
salute; non probari eas non posse mereri et demereri"

DB 984

".. Sanctos aeterna felicitate in caelo fruentes"

cp. Canonizationum decreta

cp. fol sq Conc Vat schema reformatum

Thesis 19a

/ vel poena

Qui in statu gratiae vel peccati moriuntur, aeternum praemium

DB 457(3048)

464 [Mox = autíka, paraautíka]

493a (3049)

530ss. cp 570s(3050)

693 [Mox = 'euthús, 'euthéōs] cp 696

778 cp. 984 et decreta de canonizatione SS

Conc Vat, Coll Lac 7 564, Schema reformatum const dogm de fide
pars 2 cap 5

"Ut enimvero, qui in gratia decedunt, vitam aeternam, quae
est iustitiae corona, certo consequentur; ita qui ea privati
moriuntur, ad illam numquam peruenturi sunt. Post mortem
enim, quae est viae nostrae terminus, mox ad Dei tribunal
sistimur, ut referat unusquisque propria corporis prout gessit,
neque ullus post hanc mortalem vitam relinguitur locus
paenitentiae ad iustificationem."

Coll Lac 7 567

canon 6 "Si quis dixerit etiam post mortem hominem iustificari
posse; aut poenas damnatorum in gehenna perpetuas futuras esse
negaverit, anathema sit."

cp. Col Lac. 7, 517, 550.

Joannes XXII tribus concionibus (1 Nov et 15 Dec 1331, 5 Jan' 32
(tertius sermo partialiter tantum ad nos pervenit)
non in dubium vocavit immortalitatem animae (uti Calvinus cal-
neque in dubium vocavit iudicium particulare statāpost mortem
explicite docuit immediate post mortem et iustos praemiarī
et esse in caelo, et malos puniri
id quod negavit erat beatos habere visionem facialem ante
ultimum iudicium, et damnatos habere poenam essentialēm infer-
nalem

Opinio Ioannis a maxima parte theologorum reiecta erat;
consistorium vocavit episcoporum, theologorum, aliorum ut
super quaestionem deliberarent libere 28 Dec 1333
mortuus est ante decisionem, nempe 4 Dec 1334
at Bullam praeparatam habuit in qua affirmat se antea confer-
endo et recitando locutum esse, iamque fateri animas purgatas
videre Deum facie ad faciem clare in quantum status et con-
ditio animae separatae compatitur

Status viae morte finitur. Arg SScr.

Suadetur ex

Eccl 9 10; Eccli 4 33; 11 20-28; 14 13; 17 26; 18 22
nam subest persuasio "post mortem boni operis vel conver-
sionis locus amplius non datur"

Eccl 11 3 non agit de homine moriente

Directe de secundo adventu Xti 344

Mc 13 35.37; Mt 24 42.44; 25 13; Lc 12 40

sed haec verba omnibus hominibus dicuntur, unde de morte
singulorum intelligi possunt, et ita de facto in ecclesia
intellecta sunt (cp Mc 13 37; Lc 12 41)

Io 9 4 communis opus PP.

Me oportet operari opera eius, qui misit me, donec dies
est: venit nox quando nemo potest operari; quamdiu sum
in mundo lux sum mundi.

"donec dies est" = "quamdiu sum in mundo"

ergo "venit nox" = "quando non sumus in mundo"

ergo nemp potest operari postquam hunc mundum religuit.

Lc 16 26

chaos magnum firmatum est ut hi qui volunt hinc transire
ad vos non possint neque inde huc transmeare

1 agitur de tempore quo adhuc vivunt fratres divitiae

2 si possibilis conversio post mortem, falsum dicitur

"non possint inde huc transmeare"; dicendum esset "convert-
ere"

2 Cor 5 10

ut referat unusquisque propria corporis [ta dia tou somatos
prout gessit sive bonum sive malum

Ergo in iudicio agitur de iis quae gesta sunt in corpore,
in hac vita terrestri

Apoc 2 10

Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitae

Obicitur

1 Petr 3 18-20; 4 5.6

Agitur scdm communem opinionem de nuntio redemptionis,
non de praedicatione conversionis; nominantur increduli
tempore Noe ad manifestandam magnam efficaciam passionis
Xti eo quod etiam tales peccatores bonum effectum experti
sunt /argumentum ad hominem

1 Cor 15 29 Paulus non approbat baptisma mortuorum sed faci

Status viae morte finitur. Arg PP.

Ps-Clem R103

Cypr R 561

Aphraat R 693 post mortem et resurrectionem - ut erat Hypnos psychota ergo post mortem

Hilar R 887 N.B. fixatio voluntatis

Basil R 966

Greg Naz R980

Chrys R 1138 1200

Hieron R 1364

Argumentum ex traditione

- a) ex speciali cura moribundorum; speciales facultates sacerdotum pro casu mortis imminentis
- b) "oratio pro conversione defunctorum" ignota in ecclesia

Argumentum rationis

- a) qui tenent voluntatem immutabilem post mortem, scil., liberum arbitrium esse mutabile non per se sed ratione eius quod est in natura mutabili, facile explicant et demonstrant statum viae morte finiri
- b) qui aliter de mutabilitate et fixatione voluntatis opinantur, loquuntur de libera Dei ordinatione
- c) praferenda prior positio, nam Deus agit per causas secundas; non solum finit statum viae decreto subiectivo sed etiam per aliquem terminum ad extra qui terminus necessario includit immutabilitatem voluntatis circa finem
- d) unde SThom una theoria explicat 1) impotentia moralis in peccatore in via 2) fixatio voluntatis angelii in bonum vel malum post primum actum liberum 3) fixatio voluntatis humanae post hanc vitam
- e) alia est quaestio de radice meriti: meritum enim non solum bonam voluntatem supponit sed etiam acceptationem ex parte Dei

Nunc sententia communior et tenenda

ne accidentaliter quidem augeri meritum in altera vita
SThom 2 d 5 q 2 a 2 admisit, 1 q 62 a 9 ad 3 negavit
Magister admisit meritum essentiale pro angelis post finem
viae, quem tamen (2 d 5 & 11) reliquerunt TT communiter

Statim post mortem sententia iudicii particularis
executioni mandatur

Lc 16 19 ss

statim post mortem sententia

Lazarus in sinu Abrahae, dives in inferno
sententia definitiva

nullus potest ab uno in alterum transire
ante ultimum iudicium

fratres divitis adjuc in terra vivunt

PP vide R Hilarius ML 9,290+660 [MG 62,175] Augustinus ML 14,498
sed contra nos R 240 Chrysostomus R 1880

R886

Lc 23 43

Hodie mecum eris in paradiso

ergo hodie non incertus de sorte aeterna: iudicium

ergo hodie una cum beatis: in paradiso

NB in concreto erit limbus patrum

duobus his textibus non habetur quod statim visio
beatifica

2 Cor 5~~6~~ 6 - dicitur tunc vide 1^a2^a q⁴ a⁵c

eadem sunt

1) esse in corpore; peregrinari a Domino; ambulare
per fidem et non per speciem

2) peregrinari a corpore (ergo ante resurrectionem)
et praesentes esse ad Dominum

praeterea, quamvis proxime agitur de Xto Domino, tamen
non videtur obiectum huius fidei et praesentiae
restringi ad solam humanitatem Domini; si enim sola
humanitas, manet fides et deest species

Phil 1 23

eadem sunt "dissolva" (mari) et "esse cum Xto"

Statim post mortem sententia iudicii particularis exsecutioni mandatur.

Arg. PP. vide R^{out} 44 584-6

Origines R 446 inter ea quae manifeste in praedicatione apostolica continentur

cp. MG 12 480 In Levit homil 7

Cyprianus ML 4 601 De mortalitate c 26 P.s.

Considerandum est fratres dilectissimi et identidem cogitandum renuntiasse nos mundo et tamquam hospites et peregrinos istic interim degere. Amplectamur diem, qui assignat singulos domiciliū suū, qui nos int̄c̄ eruptos et laqueais saeculari us exsolutos paradiso restituit et regno... Magnus illic nos charorum numerus exspectat, parentum, fratrū, filiorū; frequens nos et copiosa turba desiderat, iam de sua incolumente secura et adhuc de nostra salute sollicita... Qualis illic caelstium regnum voluptas sine timore moriendi et cum aeternitate vivendi, quam summa et perpetua felicitas.

Ephraem R 721 739

Hilarius ML 9: 290 371 433 660 R 886 (from a 290)

Nazianzenus MG 35: 815 1191 attribuit visionem beatificiam Paragoniae sorori sue agnō mōtū

Nyssenus MG 46 862 dicit Miletiū episcopū facie ad faciem intradit apud Dominum

Epiphanius R 1109

MG

P.s.

Chrysostomus/48: 749; 57 222; 60 681; 61 336; 62 175

R 1172

Ambrosius vide Lennerz §§214, 83

/1907

Niederhuber: Die Eschatologie des heiligen Ambrosius, Paderbon

P.s.

Hieronymus ML 25 965; 22 424

Augustinus ML 34 483; 35 1751; [44 498] 40 283; 32 606; 38 1283 //et 1392
R 1829 [R 1880] R 1830 R 1871

Gennadius R 2229

Caesarius Arelatensis R 2234a

Greg Magnus R 2320

Misericordia

Inter TT omnes constat statim post mortem iudicium particulare
quod statim exsecutioni mandatur
→ Excipiuntur quidam tempore Ioannis XXII qui sententiam
priorem negativam R P defendebant contra fere universalitate

Disputabatur et adhuc disputatur utrum perfectionior beatitudo
post corporis resurrectionem

PP affirmant: immo difficile dicitur eos non docuisse
beatitudinem (non solum accidentalem) multo augeri post
corporis resurrectionem Lennerz § 222 *R 1971 cap ML 38 1283 for August*
Similiter Benedictus XII privata sententia Lennerz § 193
Similiter S Thomas 4 d 49 q 1 a 4 qc 1 *multo augeri perfici praevisione*

At contra S Th la 2ae q 4 a 5 corp et ad 4m 5m 6m

Obicitur contra iudicium particulare, immediatam exsecutionem

X Apoc 6 9-11 animae martyrum sunt subtus altare

"Gratis affirmatur esse subtus altare significare absentiam beatitudiniis; id quod expectant in requie est scdm textum iudicium de his qui adhuc sunt in terra"

Mt 25 31 Scdm SScri collatio praemii vel poenae coniungitur cum iudicio universali

Xtus in sermonibus eschatologicis loquitur de iudicio universali publico solemni, ubi revelatur completa Xti victoria, et definitiva consummatio Corporis Mystici, C

Ideoque excluditur iudicium privatum singulorum statim post mortem, N, uti ex ipsa SScri probatum est in thesi

Iudicium particulare superfl facit generale superfluum
Resp ex Cat Rom conc Trid p 1 c 8 n 3 ss.

a) Ut bonae et malae actiones omnibus innotescant non est minima pars praemii et poenae (gloriae amor: ultima infir-
~~xxxix~~ mitas animi nobilis)

b) Bonae et malae actiones suos effectus exserunt et exserent usque ad finem huius mundi; unde finis mundi exspectandus ut iudicium clarum de omnibus actionibus, in causis et effectibus, feratur.

c) Ipsum corpus particeps fuit et bonarum et malarum actionum, ideoque particeps esse debet iudicii

d) Ut omnibus manifestetur multiformis sapientia et iustitia et misericordia Dei per totum historiae ~~xxviii~~ cursum; id quod angit mentes his in terris, cur bonus Deus tot tamque gravia mala permittat. Cp. Ps 72 2.13 Iob 22/

Ecclesia orat pro defunctis "ne absorbeat eas tartarus, ne cadant in obscurum" ut liberarentur a morte aeterna, ut requiescant in pace, ut habeant requiem aeternam. Ergo ecclesia supponit post mortem non decidi sortem aeternam

Multae solutiones

a Benedictus XIV De Sacrif Missae L 2 c 9 "tartarus" obscurum, etc sunt intelligenda de purgatorio

b intelligenda sunt de inferno, sed ecclesia se repreäsentat ut orantem in articulo mortis; sive orationes istae fiunt tamquam prævisæ a Deo ut prosint moribundo ante mortem Ita Bell De Purgat L 2 c 5; Suarez De paenit d 48 s 5 n 12; Pesch §617.

c Initio istae orationes erant pro moribundis sed postea translatae sunt in missam pro defunctis. Ita Ernst, Theol. prakt. Monatschrift 28 1918 288ss.

d Origo istarum orationum explicatur ex antiqua quadam imaginazione scdm quam animae deceperentes pugnare debent cum malignis spiritibus qui earum transitum impedire conabantur

Ulterius obicitur contra sortem determinatam post mortem

Traianus, orante Gregorio Papa, ab inferno liberatus est
Nego antecedens.

Concedo hanc narrationem dedisse ansam erroris aliquibus scholasticis. STh4 d 45 q 2 a 2 qc 1 ad 5m docet quod probabiliter Traianus orante Gregorio ad vitam revocatus est ut paenitentiam ageret et gratiam recuperet; unde non finaliter deputatus ad infernum. Vel quod non fuerit simpliciter absoluta a poena inferni, sed damnatio ad tempus erat suspensa per privilegium"

De tali privilegio aliqui interpretantur verba Benedicti XII apud DB 531 "scdm legem communem" id quod est valde incertum.

De historia circa Traianum, Grisar Zeit f k Theol 11 1887 158 ss.

De variis explicationibus scholasticorum, Franz, Die Messe im deutschen Mittelalter, 1902 p 228 s.

Daemones sunt damnati; atqui non sunt in inferno sed per terram vagantur ad hominibus nocendum, uti patet Mt 8 28 ss Eph 6 11 ss 1 Petr 5 8; Ergo sententia nondum exsecutioni mandata est

Resp 1) thesis agit de hominibus
2) ex tractatu de angelis. Sunt damnati, C; non omnes in inferno includi, C; sententia non exsecutioni mandata, dist. quoad poenam essentialiem, N, accidentalem, C; post ultimum iudicium cruciatus eorum augentur (Petavius de angelis L 3 c 8)

Cyrillus Alexandrinus -- de iudicio particulari

R 2140 MG 76 1104 ex opere "adversus Anthropomorphitas."

In Ioannis Evangelium L 12 (19 30) MG 74 670

"Existimandum enim est sanctorum animas, postquam e terrenis corporibus excesserint, velut in manus charissimi Patris, Dei bonitati et misericordiae ~~nam~~ tantum non commendari, nec ut infideles quideam opinati sunt, circa monumenta versari, sepulchales expectantes inferias, neque ut peccatorum animas in immensi supplicii locum, hoc est, inferos detrudi, sed potius in manus Patris omnium properare et Servatoris nostri Christi, qui nobis hanc viam instauravit. Tradidit enim in Patris manus animam suam, ut et nos initio in illa et per illam sumpto atqui credentes nos carnis mortem percessos in manibus Dei fore, et longe potiori in statu quam eramus carne. Quocirca sapiens nobis Paulus scribit melius esse dissolvi et esse cum Christo"

Comment in Io 19 30 "Tradidit spiritum"

Supponit peccatorum animas statim post mortem detrudi in locum supplicii immensum, in inferos (eis 'adou')

Supponit animas iustorum in manibus optimi Pat~~ris~~ multo melius se habere quam cum in carne.

cp. ibid 8.1787f

Unde ad alium locum potest quis cum J Mahe (DTC 3 2522) dicere quod agit de iudicio generali, quod arguit contra plenam beatitudinem Lazari tamquam corpore resurrecto, ie metaphora est ~~res~~urrectio corporis Lazari et divitis quamvis iudicium particulare non est.

At hoc haud dici posse videtur.

Negat enim retributionem bonorum aut malorum operum iam esse factam; pergit negando operā alicuius retributionem aliquos esse consecutos; metaphoram facit non solum resurrectionis corporis ante iudicium, sed parabolam reducit ad meram enunciationem futurae retributionis.

Vnde concedendum aliquam adesse thocuntatem modum plenae sententiae indicii particularis et beatitudinis essentiales.

De Purgatorio

1. Praeter eos qui peccato mortali discedunt et qui ab omni peccati labe ~~max~~immunes moriuntur, existit tertium genus hominum qui venialibus moriuntur
2. Nomen "purgatorium" scdm Iugie (p. 85) non invenitur in traditione priorum 8 saeculorum.
prima vice apparet apud Hildebertum Cenomanensem
ML 171 741
ex saeculo 11o apud Occidentales evasit commune
apud PP graecos "purgatio" "purgatorius ignis" et similia occurunt.
3. Praetor Albigenses et aliquos alios haereticos medii aevi (Bellarmine de purgat L 1 c 2), negaverunt purgatorium Novatores saec XVI cum quorum doctrina de corruptione hominis, de iustificatione extrinseca, etc doctrina purgatorii pugnavit
Lutherus 1519 admisit existentiam purgatorii ut certam et firmiter credendam; deinde eius existentiam neque probari neque negari posse; anno 1530 scriptit "retractationem purgatorii;" anno 1543 admisit orationes hypotheticas pro defunctis, scil., si anima in tali statu inveniatur ut iuvari possit
Calvinus et Zwingli purgatorium reiciunt et imprimis impugnant suffragia pro defunctis et oblationem sacrificii in hunc finem
Melancthon non videtur negare purgatorium
4. Lituggia graeco-russa clare agnoscit medium statum inter beatos et damnatos; pro iis in hoc statu rogat a Deo remissionem peccatorum, liberationem a tormentis ignis ut ad requiem aeternam, beatitudinem aeternam perveniant. Supponitur non mera liberatio per suffragia ecclesiae sed etiam purgatio animae.
Multi theologi graeco-russi a saec 9 usque hodie tertium statum agnoscent; plures tamen inter eos negant poenam ignis pro animabus tertii status; maiori ex parte negant tertium locum distinctum; multi docent liberationem per suffragia ecclesiae at negant purgationem per poenas Haec est maxima differentia
Alii graeco-russi negant tertium statum: non agnoscent poenas temporales post remissam culpam gravem, negant agnoscent peccata venialia; suffragia ecclesiae valent sive ad liberandas animas ex inferno ante finem mundi sive ad mitigationem poenarum inferni
Alii denique ambigue loquuntur de tertio statu.

De Purgatorio

1. Neque omnes immaculati moriuntur neque omnes

De Purgatorio

5 Documenta Ecclesiae

- ignis transitorius ^{latus oratio} DB 456 (3047) Innocentius IV anno 1254 "Sub catholicae"
peccata purg. ord. 466 Conc Lugdunense II (Mich Paleologi)
purgatio 530 Benedictus XII
anist. oratio 535 Errores Armenorum
cp Mansi 25 1202ss pro responsis Armenorum Lennerz § 238
igne crucientur 570s (3050) Clemens VI "Super quibusdam"
purgat. ord. 693 Conc Florentinum Decretum pro Graecis
purg. ignis, indulg. 723a (3032) Sixtus IV anno 1476
indulg. 729 Error Petri de Osma
inanct. 740a (3051) Leo X 1518 "Cum postquam"
744 Errores Martini Lutheri
762
777-780
840 Conc Tridentinum
940
950
983 decr. de purg.
998 ie 998 Prof fidei
1542 indulgentiae Pius VI 1794 "Auctorem fidei"
2147a (3035) Pius X 1910 epistula "Ex quo"

De Purgatorio 6

Animae iustorum, qui cum maculis peccatorum moriuntur,
purgatoriis poenis purgantur, priusquam in coelis recipi-
untur. Lennerz thesis 6 § 245 Conc Flor 693 (DB)

Animae iustorum: de iis solum agitur qui sunt in statu
gratiae, sine peccato mortali, sine reatu
poenae aeternae

maculae peccatorum: et culpae veniales nondum in hac vita
remissae

et poenae temporales propter tales culpas
et debitum poenae temporalis quod manet
post remissas culpas in hac vita (sive
veniales sive mortales)

purgatoriis poenis purgantur: affirmat

et eos patiri poenas

et talem passionem liberare eos a maculis
peccatorum (satisfactio: nexus inter poenam
et liberationem contra Graeco-Russos de
quibus supra)

scilicet solvit debitum poenae per
poenas subactas

de modo quo remittitur culpa venialis
non remissa in hac vita, nihil in ipsa
thesi dicitur sed postea in scholio

Thesis ergo asserit

existere tertium statum inter beatitudinem et damnationem
existere "purgatorium" ut iam multis saeculis dicitur

estque de fide definita

Probatio thesis implicat utilitatem orandi pro defunctis

2 Mch 12

μεταποιείν τὴν αρπάξας θυσίαν, πέντε καρδιών καὶ
δύτεων μητρῶν, ἵνε πεντάστερος διατομής δόμησις
pour être employé à un sacrifice expiatoire. Belle et noble action.
inspirée par la remission

καθάπτοντος αὐτοκατεγέννησεν Χριστός γέννησεν. Soit que c'est précisément

ce que l'on peut appeler une récompense et non pas à ceux qui
se considèrent que leur belle récompense est réservée à ceux qui
sont vraiment bons & pieux, et c'est la même pensée sainte et pure.
Le résultat de tout ce sacrifice expiatoire pour les morts amenuis
la mort, c'est que ce sacrifice expiatoire pour les morts amenuise la mort pénitentiale.

Text: Mach II ch 12 vv. 43, 45 Diversitates Vulg. et LXX.

v. 43: "bene et religiose de resurrectione cogitans"

"pávu kalws kai asteíws práttwv 'upèr avastásews dialogizósmevos

Sc. ubi vulg ponit unum participium, LXX distinguit inter actionem honestam et urbanam, et huius rationem, nempe rationinationem circa resurrectionem.

v. 45: "et quia considerabat (alia ratio praeter "cogitans" supra) quod hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repositam gratiam. 46. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis solvantur."

(43) ... prattwv... dialogizomemos.... ..., (45) eite' emblépwv tois met' eusebeias koimwmévois kállistov 'apokeímevov kharistníriov, 'osia kai eusebns 'n epívoia' óthev peri twwv tethvnkotwv tòv 'exilasmòv époinsato tñs 'amartias apoluthñvai.

Sc. "sancta et salubris cogitatio" est approbatio auctoris circa ratiocinationem Judae. Quod sequitur est narratoris recapitulatio: litteraliter "unde pro mortuis propitiationem fecit ut a peccatis solvantur" Ponitur "edon" ('εδων εποιειν απολυθηναι).

De Purgatorium: Probatur ex SScr

1)

2 Mach 12 30-46 Adulterii Ephraem R 991 Aug. R 1934
Judas qui collectionem fecit
populus qui pecuniam dedit
sacerdotes qui sacrificia obtulerunt
ipsæ auctor inspiratus vv 43 44 46
consideraverunt dari tertium statum neque damnationis
aeternae (v 45 qui cum pietate dormitionem accèperant)
neque gloriae adeptæ in quo ultiliter pro peccatis
mortuorum (v 43) sacrificium offertur

Obicitur ex v. 40-42

Interfecti pro quibus sacrificium commiserunt peccatum
mortale; ideo a Deo morte puniti sunt

Resp. ex v 45 "qui cum pietate dormitionem accèperant
Instatur: pietas est merus patriotismus

Resp. Maiorem caritatem nemo habet quam qui ponit
animam suam pro amicis suis; bellum sanctum

Instatur: liber est deutero-canonicus, non recognitus
a Protestantibus

Resp. Est deutero-canonicus sed inspiratus
vide Greg. M. R 2321

2)

Mt 12 32 "non remittetur ei neque in hoc saeculo neque
in futuro" cp Innocentius IV DB 456 (3047)

Non directe dicit peccata remitti tum in hoc saeculo tum
in futuro

Implicitite tamen dicit; uti ait Suarezius (De poenit 55 l 11)
nemo dicit se uxorem non ducturum neque in hoc saeculo
neque in futuro.

Ergo datur remissio peccatorum in altera vita; tertium statu

3)

1 Cor 3 10-15 *vide* Innocentius IV DB 456 (3047)

Fundamentum posui: id est "doctrinae"

superaedificat autem argentum etc: ie doctrinam utilē
superaedificat ligna foenum etc.: ie doctrinam vanam inutilē
dies Domini v 13 est dies iudicii

ignis probans v 13 videtur ipsum iudicium

detrimentum patietur v 15 non accipiet mercedem, in vanum
laboravit, poenam luendam habebit

salvus erit v 15: liber ab aeterna damnatione scdm sensum
uniformem tou "sozesthai" in NT

quasi per ignem: non excludi potest metaphora, nam totum
per metaphoras describitur; salvabitur tamquam quis qui
per ignem currens se ex incendio liberat (vide Zorrell pūr)

Ergo non solum beatitudo et damnatio aeterna sed 3 status
in quo quis salvatur quasi per ignem

Purgatorium: arg. PP.

- R 187 Abercii epitaph
 (352)? Tert
 367 oblatione pro defunctis facimus
 382 pro anima eius orat
 646.6 Lactantius
 741 Ephraem
 852 Cyr Hierosolymitanus oratio proenibus
 853
 956 Basil dicitur
 1061 Nyssen i[n]nis purgatoriae pugauit
 1109 Epiphanius oratus
 1206 Chrys oratio, speciatione missa - ex constitutio agro, tolita
 1467 August evanđeliorum i[n]nis, gravior quam scitolum possit in hac vita
 1513 pro aliis oratur; non pro martyribus
 1544 reliquum purgationis vel poenam aeternam
 1616 ?
 1756 p[ro]m[on]ta temporalis et actus
 1780 oratio
 1920 i[n]nis purgatorius
 1930 oratio
 1934 oratio
 2233 Caesar Arelatensis i[n]nis transitorius, purgatorius, gracissimus
 2321 Greg Magnus purgatorium i[n]nis

Cyprian ML 3 786

Ambr et Hier, vide de inferno perpetuo

Traditio

oratio pro defunctis in plurimis liturgiis
 e[st] deemosynarum donatio ut prosit defunctis

*extra apostolica R1206
 ex uso universali R1934*

De Purgatorio Lennerz §§256 ff

Animae in purgatorio sunt in statu gratiae, animae sanctae, filii adoptivi

Sunt extra statum viae: hinc relationem essentialiem ad Deum mutare non possunt, non possunt peccare, permanebunt in gratia, sunt confirmatae in bono, certo pervenient aliquando ad caelum

Ipsae sunt certae de sua salute aeterna
opp sent Lutheri damnata DB 778

doct omnino communis contra paucissimos
ecclesia orat pro defunctis "qui dormiunt in somno pacis"
at pax deest si incertitudo de sorte aeternæ
nisi Deus impedit reflectionem, ipsae animae sciunt se esse extra statum viae, se amare Deum magna charitate, se desiderare visionem beatificam; hinc sciunt se esse non damnatas sed salvatas

Radix impeccabilitatis diversimode explicatur

Animae non possunt mereri, augere charitatem, crescere in gratia habituali

opp sent Lutheri damnata DB 778

Unde non satisfaciunt sed et satispatiuntur

scil per passiones suas minuitur debitum poenae ita ut vere per poenas purgantur DB 456(3047), 466, 693
unde explicita doctrina eccl contra Orientales quosdam

Unde problema: extrasacramentalis remissio ex opere operantis
Quemadmodum remittatur culpa venialis

a) Sunt qui negent culpas veniales manere post mortem ideoque nullum problema de remissione

Alii dicunt hominem debere de omnibus venialibus dolere quando moritur; quod si facere omittit, habetur gravis contemptus Dei, gravis negligentia salutis, paccatum grave; quae opinio est gratuita.

Alii cum Alexandro Halensi statuunt "gratiā finalē" qua concupiscentia et peccatum veniale extinguitur 4 q 57 m 8
At deest fundamentum assenendi talem gratiam finalē

Ergo manet culpa venialis post hanc vitam

b) Alii (Scotus secundo modo 4 d 21 q 1) dicunt veniales culpas delere in instanti mortis per merita in vita habita et in hunc finem et in divina acceptatione reservata

Alii, per actum caritatis meritorium huius remissionis ita prius DTh 4 d 21 q 1 a 3 qc 1 c

Alii per actum caritatis non meritorium sed removens prohibens quatenus est retractatio detestatio venialis DTh De Malo q 7 a 11 c et 9m 16m

Et haec sententia ulterius dividitur: alii dicunt hanc retractionem successive fieri (Bonaventura 4 d 21 a 2 q 1 Schmidt) alii per unum actum statim post mortem DT Suar Lugo

Poena purgatorii: temporalis privatio visionis beatificae
propter propriam culpam

Haec est causa doloris et tristitiae in animabus sanctis
extra statum viae et maxime desiderantibus visionem Dei

Aliquo modo dici potest poena damni: at essentialiter differt
a poena damni in infernis; sine desperatione, non aeterna,
accepta tamquam iusta cum perfecta unione cum voluntate div
Communis sententia est

poenam sensus esse in purgatorio

licet affirmari non possit omnes ita puniri

intelligitur eodem modo quo poena sensus in infernis
minor tamen certitudo quo per ignem causatur realem

a) scholastici communitar admittunt realem ignem at sent opp
non tribuunt gravem censuram

b) Innocentius DB 456(3047) "transitorio igne"

Clemens VI DB570s(3050) "igne crucientur ad tempus"

c) Multi Graeci negant poenam ignis in purgatorio neque
hanc sententiam relinguere debuerunt in Conc Flor

De duratione purgatorii

Quantum tempus in singulis casibus plane ignoramus

Scimus poenam esse temporalem, post peonam solutam statim
animas recipi in visionem beatificam

Post ultimum iudicium non iam erit purgatorium

nam Mt 25 aut a dextris aut a sinistris

ultimi homines sive miseriis ultimi temporis sive intensitat
brevisimi purgatorii purgatur a maculis suis

De relationibus cum viatoribus

Animae purgatorii iuvari possint suffragiis vivorum
de fide

ex omnibus documentis fere iam in thesi citatis

fundatur in communione sanctorum, nam haec communio includit
communicationem bonorum

iuvantur in primis altaris sacrificio, etiam orationibus,
eleemosynis, aliis operibus pietatis, et speciatim indul-
gentiis DB 693 762 940 950 983 1542; de modo quo iuvantur
cum sit diversus in diversis casibus, cf tract spec

ex praxi ecclesiae, suffragia eos iuvant pro quibus offerunt
ur, at non excluditur specialis dispositio Dei in cas part

De purgatorio:

Animae sanctae pro viventibus orare possunt

- a) ecclesia non orat ad eos
- b) fere universalis est praxis populi xtiani iha orandi
- c) ecclesia concessit indulgentiis pro orationibus quibus
invocantur animae purgatorii eg ASS 22 (1899-90) 744
- d) haec praxis supponit non tt animae purgatorii in genere
orare pro viventibus sed iis succurrere in specialibus
indigentiis
- e) ex fine saec 13 post Richardum a Mediavilla, sent aff
evasit longe communior inter theologos
- f) rationes contra vix habentur
nesciunt indigentias et necessitates nostras
R. a' cum tam parum de eorum scientia scimus, nullum
fundamentum argumentandi
b' sicut nos pro iis sine multa scientia, ita et ii
pro nobis DTh l q 89 a 8 ad 1
c' possunt scire per animas nuperim decadentium, DTh
per angelos vel daemones vel per Deum revelantem/ibi
indigent nostris orationibus
R. hoc non excludit quin pro nobis orent 2 2ae 83 a 11 3m

De inferno; adversarii

Aeternitas poenarum inter maxima mysteria; unde multi negant

1 Saducaeis: Mt 22 23; Act 23 8; Flav Ios, Bell Iud 2 8 14
antiq 18 1 1

non admiserunt resurrectionem, exsistentiam spirituum
probabiliter docuerunt animam post mortem cessare
omnino

Albigenses: vita quam anima in corpore ducit est ipse infernus;
erant aliquando in caelis sed a malo Deo seducta anima corpus
adsumpsit ubi poenas peccati luit; deinde in caelum redit

2 Gnostici: non salvandi destruuntur; hylisci et isti psychici
qui non bene viserunt igne consumentur

Arnobius: anima de se mortal is; boni recipiunt praemium
immortalitatis; reliqui post aliquam poenam annihilantur

Hom ps-Glementinis: docetur annihilationis post aliquam poenam

Origines (prob) et Origonistae (certo)
omnis poena est medicinalis, ergo nulla aeterna; creatura

semper potest converti et sic tandem omnes convertentur

Anabaptistae: aliqui docebant restitutionem omnium

Protestantes: posteriores multi negant aeternitatem

3 Misericordes: de quibus Augustinus

vel omnes damnati, vel omnes baptizati, vel omnes in eccl
cath baptizati, vel cath baptizati qui eleemosynas dederunt
aliquando ex inferno liberari

Hirscher: gratia sanctificans tollitur peccato mortali;
at tantummodo ii qui penitus peccatis sunt corrupti non
habebunt occasionem conversionis in altera vita

proxime error est: peccatum mortale non punitur poena aeterna

Schell: nimis restingit ea peccata quae sunt mortalia, et
liberam conversionem post mortem admisit

1 Qui errant de ipso inferno

2 Qui errant de aeternitate inferni

3 Qui errant circa eos qui sunt in inferno

Existentia poenae aeternae

- BB 16 Fides Damasi
40 Quicumque
211 Canones adv Origenistas
Conc Carisiacum et Valentinum: quaest de praed supponit
410 Innoc III
429 Lateranense IV
464 Lugdunense Mich Paleogogi
531 Benedictus XII
693 Conc Flor, decr pro Graecis
807 840 835 804 915 Trid supponit aeternam poenam
1290 Alex VIII peccatum philosophicum "non aeterna poena dignum"
1526 Pius VI Err Syn Pist 26, supponit
SPoenitentiaria 30 Apr 1890 - pertinaciter negantes ignem
in inferno non esse absolvendos
Index 19 Jul 1893 -- opuscula G Mivart de mitigatione poenarum
infernalium

Conc Vat, schema const dogmaticae, cap 17
definitio: poenas esse perpetuas et post viam huius vitae
nullum locum salutaris poenitentiae ob ullum peccatum mortale
opp sent damnata ut haeretica Coll Lac 7 517
"Si quis dixerit etiam post mortem hominem iustificari posse;
aut poenas damnatorum in gehenna perpetuas futuras esse
negaverit, anathema sit" Col Lac 7 567

Gehenna, gr. γέεννα hebr. גָּהָן

Vallis Hinnōm, etiam dicitur ge-ben-hinnom, ge-benon-hinnom
unde Hinnom videtur nomen proprium, nomen proprietarii
Vallis profunda S.W. Hierosolymitanorum

4 Reg 23 10; Jer 32 35; 2 Par 33 6; Is 66 24; Jer 7 31.32
vallis in qua sub impiis regibus Achaz et Manasse Judaei
immolaverunt filios et filias suas Moloch in ignibus Topheth
Quem locum desecravit rex Josias per modum reformationis
religiosae

Postea facta est ibi quasi sentina publica ubi ignibus fere
perpetuis immundiciae omnis generis consumabantur
Ex quo factum est figura inferni iam diu ante Christum

Alia nomina

abyssus Lc 8 31

caminus ignis Mt 13 42.50

stagnus ignis ardoris sulphure Apoc 19^m 20

stagnus ignis Apoc 20 15

stagnus ardens igne et sulphure Apoc 21 8

ignis aeternus Mt 18 8; 25 41

tenebrae extiores Mt 8 12

perditio Mt 7 13

mors secunda ~~M~~ Apoc 21 8

De Inferno -- Arg SSscr.

SScr. clare et explicite docet a) finalem quamdam sanctionem
b) propter mortalia peccata c) semper duraturam

Gehenna

Mt 5 22 reus erit gehennae ignis

quae gehenna est valde timenda

Mt 5 29.30; 18 8s; ~~Max9x43ss~~ Si oculus scandalizat

Mt 10 28 potius timete eum qui potest et animam et corpus
perdere in gehennam

Mc 9 43ss in gehennam in ignem inextinguibilem ubi vermis
eorum non moritur et ignis non extinguitur

Fletus et stridor dentium

Mt ~~xx23~~ 8 12; 22 13; 24 51; 25 30; 13 40-42; 13 49s *caminus ignis*

Iudicium

Mt 7 23; 25 12; Lc 14 24; Io 3 18.36; 8 24; 5 29

Mt 25 41.46

Varia

Rom 2 7ss

2 Thess 1 9

1 Cor 6 9

Gal 5 21

Eph 5 5

Hebr 2 6 2

Hebr 10 26-30

Iac 2 13

Apoc 14 9-11

Apoc 20 13s

Apoc 21 8 cf 2 11; 20 14

unde constat de a)

loc cit

etiam constat de b), catalogi peccatorum Cor Gal Eph/Apoc 21
quantum ad c)

1. Forte ipsa vox non excludit omnem limitem

2. "saecula saeculorum" Apoc 14 11; 20 10 numquam intel
ligitur de tempore diurno finito

3. Formulae negativae omnem terminum excludunt ur
Mc 9 42; 1 Cor 6 9 non possidebunt; Gal 5 21 non consequent

4. Frequens et constans usus vocis "aeternum" una cum
parallelismo de vita aeterna excludit limitem

Unde PP R1779 1802

PP de Inferno

mitigatio)⁷

aeternum !	pecc mort	² damn	³ sens	⁴ torq anim	⁵ inaeq	⁶]
41 .,[Ign Ant	124					
78 [. Mart Polycarp	14					
100 . Ep addDiognet						
102 . Clem Rom	1					
106 .	1					
115.[Iustin	14					
121 .	1					
124 .	1					
166 [Athenagoras	4					
176 . Theophil Antiochen	1					
191 . Irenaeus	1					
239 .	1					
273 .() Minucius Felix	147					
284 .[Tertull	14					
290 .	1					
317 :[,	124					
346 ^	5					
396 .() Hippolytus	147					
437 . Clem Alex	1					
446 . Orig	1					
468 o	8					
498						
560 .() Cypr	147					
561						
579 .						
646 .[^ Lactant	145					
697] Apraates	6					
710 .[Ephraem	146					
713 .)	17					
724 .	1					
837 Cyr Hierosol	4					
855 .[Hilarius	14					
958 [Basil	4					
965 ,]	26					
976.]	14					
980 , Nazianzenus	2					
1013.[16					
1033 o Nyssenus	8					
1036 [4					
1060 .	1					
1065 ^?	5					
1142 . Chrysos	1					
1206 ,	2					
1258 [Ambros .	6					

PP de Inferno (Key on preceding sheet)

1370	[Hieronymus	4
1384	.		1
1402)		7
1467	.	Augustinus	1
1772	.(13
1774	[^		45
1775	.		1
1778]		6
1779	.		1
1802	.		1
1924]		6
1931	.]		16
1932	.()		137
2233	,	Caesar Arekatenensis	2
2266	(^	Fulgentius	35
2267	.		1
2317	.	Greg Magn	1
2320	[^		45
2322	.]		16
2376	.	Damascenus	1

Rouet: pice. part.

forma leuca

forma subra

qua affittinibus

sent asternas

Schola alexandrina, perplexa ob reconciliationem poenae aeternae cum Dei attributis, libertate homins, fine poenae

Clem alex; quid docuerit non clare constat

Quis dives, 33, MG 9 637, R437, aff aeternitas supplicii
Strom 1 7; 4 22 de aeterna salute quae perdi pot in perpet
Aliqua iustitia supponitur in iis qui igne purgantur
Strom 7 2 MG 9 416 poenae cogunt peccatores ad poenitentia
Cohort 10 MG 8 204 sed haec poenitentia vacua kene
Strom 7 16 MG 9 541 aff Deum tt corrigere poenas non punim
ex quo sequeretur omnem poenam medicinalem, null aeternam

Origenes: ab aliq defensus, dicendus est errasse

De Princ 1/5 MG 11 118 R446 ignis aeternus

In Rom MG 14 1185 Iudaei Lucifer non convertentur in fine

Craturaes rationakes semper liberi, Deus semper bonus,
omnis poena medicinalis ob emendationem

De Princ 2 10 6 MG 11 238 pro adiutorio dic ignis inferni

CCels 5 15 MG 11 1204 SScr loq de poenis aeternis ut
timorem iniciat

CCels 6 26 MG 11 1332 doctr de poena medicinali non est
proponenda simplici populo qui iam ex comminatione aeter-
nae poenae vix arcetur a peccando

De Princ 3 6 6 MG 11 338 R 468 restitutio omnium

Non statim influxus Orig sentitur

Alexander Alexandrinus, Athanasius, Cyr Hier (Cat 18 14

MG 33 1033) omnino docent aeternitatem inferni

Basilius explicite reicit finem poenae R 976

Nazianzenus

Orat 16 7 MG 35 944 R 980 non tempus purgationis sed poen

Orat 40 36 MG 36 409 R 1013 non necessario intelligitur
ut dubitatio poenae aeternae

Nyssenus: interdum aetern aff, aliis loc clare restitutio

MG 46 312 R 1060 poena aeterna

MG 45 69 R 1033 restitutio omnium, poena medicinalis

Ambrosius

explicite et saepe aeternitatem poenae docet

ML 15 13 19, 1333 1505; 14 401 946 296; 16 584

at xtiani baptizati in ult iud liberabuntur

ML 15 1492ss 1491; 16 1349; 14 609

PP de inferno, dubia etc.

Hieronymus

Usque ad 394 maximi aestimabat Originem cuius postea
summus adversarius: cp ML 23 418 ubi se dicit retulisse
et non affirmasse sent Orig

Post 394 clare docet aeternitatem suppl ML 25 1152 R1384
At quibus? loquitur de misericordia divina 406 ML 22 973;
408-410 ML 23 677 R 1402; 415 ML 23 522 sive ut
Ambrosius (omnes Xtiani salvi) sive eo sensu quo
agitur de peccatis xtianorum condonatis hac in vita

Origénismus damnatus

Aug R 1772 1775 1779 1802 1931 ss Fulg R 2267

DB 211 223

Quas damnationes renovaverunt Const III Nic II Consta IV

De loco inferni

Ecclesia nihil definivit

Ioannes XXII litt ad armenos supponit

DB 493a(3049) poenis tamen et locis disparibus puniendas
Numquam in SScri, in PP, apud TT, infernus consideratur
ut merus status poenalis, sed consideratur ut locus in
quo mali separati sunt a bonis

Idem postulat natura poenae positivae (ignis realis non
metaphorici) qui in loco esse debet

Maxime hoc dicendum est post resurrectionem corporum

Communiter PP et TT dicunt infernum esse in vel sub terra
Aug ML 32 640 Retract. dicit se debuisse dicere esse sub terra
Greg ML 77 400 temere definite nihil audeo, nonnulli.. alii..
Chrys MG 60 674 "ne quaeramus ubi (gehenna) sit sed quomodo
eam fugiamus"

Suarez De Ang 8, De myst vit Xti dips 43 s 2 De paen disp 45 2
Lessius De perf mor div 13 24

Patuzzi De sede inferni in terris quaerenda Venetiis 1763

De poena peccati venialis in damnatis

Peccatum veniale non remissum quoad culpam

DTh De malo 7 10 poena per accidens est aeterna; nam tamdiu manet poena quamdiu culpa, seu mala voluntas; aeternitas poenae non est ex demerito peccati venialis sed ex irremissibilitate ipsius

Squarex idem, De pecc disp 7 s 4 De paenit disp 11 s 2 contra Scotum in 4 d 2~~k~~ q 1

et Wirceburgenses, Beraza: ~~remissa~~ poena temp soluta manet culpa sine poena

Peccatum veniale vel mortale remissum quoad culpam sed non quoad poenam satisfactoriam debitam

STh 4 d 22 q 1 a 1 ad 5m punitur temporaliter

contra Suarez De poenit disp 37 s 2 assert 2, arguit ex impossibilitate merendi, quod videtur dubium nam agitur de satispassione

scdm STh datur aliqua mitigatio per accidens

Communius TT docent Deum punire infra structum rigorem iustitiae ut in ipsa quoque damnatione appareat misericordia

STh 1 q 21 a 4 ad 1m

Suarez De peccatis dips 7 s 3 nr 15

Vide Item 21 difficultas A.

De mitigatione poenarum in inferno
vide quae alibi de remissione poenae pro pecc iam remiss
quoad culpam

Mivart, in indicem relatus 19 Iulii 1893,
docuit poenam sensus et damni manere in aeternum, paulatim
vero malos mutare voluntatem, Deum diligere, aliquam
felicitatem in inferno consequi

Aug ML 40 284s commemorat sent aliquorum scdm quam poenae
infernales interdum mitigantur; hanc sent non damnat
Prudentius ML 59 828 celebrans festum paschatis loquitur de
mitigatione poenarum in infernis

Exstant preces pro levamine poenarum damnatorum
vide Lennerz §128

Praepositinus, Guilbertus Porretanus, Guilelmus Antisiodorens
Petrus Lombardus (4 45) putabant levamen quoddam ob
suffragia fidelium admitti posse

STh 4 d 45 q 2 a 2 qc 1 has opiniones TT refert et reprobat
Suarez putat esse nullum levamen ob suffragia esse fidei
proximum, opp erroneum 3 disp 48 s 4 nr 14

Petavius De Angelis 3 8, nihil certi ab Ecclesia decretum,
sent antiquorum non temere explodenda tamquam absurdia
quamvis a communi sensu catholicorum hoc tempore sit aliena
Faure approbat Petavium

Beraza, sent negans levamen ob suffrag theologice certa
Michel, non vult ~~ea~~ notam magis severam quam STh, vide loc c
Lennerz

communis doctrina et praxis ecclesiae sunt contrariae
rarae exceptiones priorum saec vim consensus non infringunt
sententia negans est certa, opposita erronea; et hoc ad
minimum

Iustus iudex reddet uniuersum scdm opera eius; ergo
inaequalis poena pro inaequali culpa

SS&r Mt 16 27

Rom 2 6.7

2 Cor 5 10

Mt 10 15

Lc 12 47.48

Apoc 18 7

PP PP R 697 710 965 1778 1924 1931 2322

Cc Lat IM, DB 429 fin

Lug II, DB 464 fin

Flor, DB 693

non constat (mihi) definitum esse disparitatem nisi
inter eos qui solo peccato orig et pecc act mortuntur

Inaequalitas poenae non ex duratione, nam in inf omnis aetern
Facile intelligitur inaequalitas poenae sensus

At multo magis debet esse in maiori poena damni, quia
haec est poena essentialis punctum de summa iuste sententia damni

Diversificatio haec essentialis habetur ex diversa cognitione
aestimatione moerore de bono perduto Lessius De pefr mor div
13 c 29 nr 204

Olivetum M^{is}t 20¹⁵² de operariis in vinea

R. a denarius est vocatio ad fidem

= b denarius est beatitudo operaria, ipse Deus

b denarius est beatitudo et operaria et beatitudo ad

y denarius est beatitudo et operaria et beatitudo ad
parabola doceat radicem meriti non esse tempus servitii divini
sed posterum aliun factum, scil. gratiam et favorum caritatis.

De poena aeterna

Duplex est aeterna poena

DB 410 poena originalis peccati est carentia visionis Dei,
actualis vero poena peccati est gehennae perpetuae cruciatus

DB 464 693 poenis tamen disparibus puniendas

De Malo q 5 a 2 cp a 5

Scdm STh/Billot (de peccato p 83) Caietanum (in Mc 9 43)

Dugas, poena damni est simplex haec carentia

Scdm Lennerz Pesch etc poena damni includit remorsum
conscientiae de bono infinito deperdito; qui remorsus
STh et asseclae referunt ad poenam sensus

STh De Malo q 5 a 3 docet pueros decedentes sine baptismo ex
pura carentia visionis quam nesciunt (oculus non vidit
1 Cor 2 9) sine dolore possidere quod per naturam habent
Haec tamen carentia habet veram rationem poenae inquantum
ex peccato procedit, scil ex peccato originali
Haec carentia est quae iam est explicata tamquam naturalis
sequela peccati quod privat caritatem

Remanet etiam in iis qui actu peccavere pena concomitans,
scil, remorsus conscientiae "vermis eorum non moritur"
Sap 5 1-15

Iust MG 6: 406 535; Clem Alex MG 8 203; Cypr R560

Nazianz R980; Chrys MG 48 1051; 47 287 Aug ML 38 579

Fulg ML 65 689 (vide R 2266)

Uti patet et haec poena est ex rei natura iis qui propter
dolent quod propter propriam culpam summum bonum amissum
est..

At pena ignis non est concomitans sed inflictta, uti videtur
Habetur ex iusto iudicio divino omnia ordinans summa sua
sapientia, quam tamen nobis adoranda potius quam intel-
ligenda est

NB Poena ignis est medicinalis inquantum comminatur, at
vindictiva seu retributiva inquantum infligitur

De igne inferni. Lennerz §§98ss.

Coincidit haec quaestio de igne cum quaestione de natura poenae sensus.

Qui metaphorice intelligunt ignem affirmant
damnatos maxime dolere de privatione visionis beatificae
istam privationem et dolorem designari metaphorice per ignem

Qui proprie intelligunt ignem affirmant
esse aliquam creaturam distinctam ab ipsis damnatis
hanc creaturam esse causam doloris in damnatis
hunc dolorem esse distinctum a poena damni eiusque sequelis

Qui proprie intelligunt ignem ~~nam~~ affirmant
istam creaturam, causam doloris, esse materialem, cum spiri-
tualis creatura huius generis haud intelligitur
attamen istum ignem gehennae non esse similem igni terrestri
sub omni aspectu "est inextinguibilis"; non est unum e 4
elementis cum non sint 4 elementa; neque videtur esse actio
violentiae oxygenationis, quia sit materia semper consumitur

Poena ignis vocatur "poena sensus"
quia est ex agente sensibili, materiali
et non quod sensibiliter sustinetur, nam afficit spiritus
puros et animas separatas.

Hac in re nulla ~~elle~~ ecclesiae sententia
attamen Resp s Poenitentiariae 30 Apr 1890 "pertinaciter
negantes in oppido quodam non esse absolvendos" Lennerz §62
Sensus decreti quinam sit, vide Lange Scholastik 6 1931 90

De igne inferni.

Lennerz §98 ss.

Metaphorice: ignis non dicit causam doloris sed ipse dolor qui in infernis sentitur; "cum dolor ignis sit summus, ignis est apta metaphora ad designandam poenam damni utique maximam"

De Igne Inferni

SScr frequentissime loquitur de igne inferni
Atqui non metaphorice intelligenda est
Ergo proprie

maj Mt 5 22; 7 19; 13 40; 13 42.50; 18 8.9 (Mc 9 43.45.48) 25 47
2 Thess 1 8 Hebr 10 27; 2 Petr 2 6; 3 7 Iud 7;23
Apoc 14 10; 19 20; 20 9.14.15; 21 8

min a Nullum indicium in SScr ignis esse metaphorice intelligendus
b Nulla metaphorā nota "ignis = dolor magnus" sicut e.g.
"coena, laetum epulum = gaudium"
c Varii textus videntur excludere sensum metaphoricum
a Mt 25 41 homines mittuntur in ignem qui para^dus est diabolus
Num homines mittuntur in "dolorem diaboli"
videtur id in quod homines mittuntur esse distinctum ab hominibus
b 2 Petr 26 Iud 7: videtur comparari ḡm ignis Sodomiticus
realis igni infernali
c Mt 13 40-42 cp 13 30
parabola: messores colligunt zizania ad comburendum
explicatio: mittent eos [qui faciunt iniquitatem] in
caminum ignis
Num parabola explicatur per metaphoram

obiditur

Ignis saepe adhibetur metaphorice
pro magnitudine doloris et tribulationis, N
pro virtute probante et purgante, C
Ps 16 3 igne me examinasti Ps 65 8 ditto vide Eccli 2 5

Mt 3 11.12 ipse vos baptizabit in SpS et igne
non videtur adesse metaphora; vide ss "congregabit triticum
suum in horreum (bapt SpS) paleas comburet igne inextinguibili
(bapt ignis infernalisi)"

Mc 9 43.48 vermis non moritur et ignis non extinguitur
vermis est metaphorice int.; ergo et ignis
vermis est notissima metaphora; ignis non est, neque sequitur
argumentum /ignem
condedit tamen Knabenb ex hoc loco solo non probari realem

Mc 9 49 omnis enim igne salietur
sensus non clarus; videtur; omnis probatur vel igne tribulationis vel igne condemnationis

Iac 5 3 comparatur "aerugo consumens" et "ignis consumens"
nulla metaphorā //sicut digitii lingua ita ignis metaphorice
Nihil per se probatur ex parabola Lc 16 24: eg non valet arg/

De igne inferni

? PP, vide Rouet, "communiter pro realitate ignis" Lennerz
Primus videtur Origenes metaphorice ignem intellexisse
R 463 464

II qui sub eius influxu reputantur non ita intellexerunt
Saec II Theophylactus PG 123 594 accipit ignem sicut
vermem sensu metaphorico

Ambrosius ex uno tt textu in dubium vocari potest
Damascenus eo quod dicit illum ignem non materialē qualis
est noster, non est necessario intelligendus ac si
docuissest ignem metaphoricum

unanimiter

TT, usque ad saec XVI, / communiter de igne reali
Caietanus: dicit metaphorice intelligendus ignis sicut
vermis; at negat ignem naturalem; dicit ignem "exterior
poena tam vehemens quam ignis nos cruciat"

Catharinus: clare docuit sensum metaphoricum sed asseclas
non invenit

saec 19 Möhler (sed non Klee neque Hettinger) et Keel

Origenes, Theophylactus, Catharinus, Möhler et Keel in
19 saeculis non infirmant unitatem traditionis

Nota

STh anima patitur poenam ab igne corporeo sicut fides
catholica docet Quod 3 art 23

Suarez certa et catholica sententia

Patuzzi opp alii haereticam alii haeresi proximam universi
saltem erroneam et admodum temerariam appellant

Billot sent adeo in eccl recepta ut saltem opp maxima
temeritate

Beraza idem

Lennerz, opp saltem temeraria, immo pro temp post resurr
PP et TT consensus severiorem notam postulat

Lennerz §125

Cum naturam huius ignis fere nesciamus, multo minus de
modo quo agere possit in spiritus dicere possimus

De igne inferni

PP vide Rouet

ii qui sunt ~~in~~ sub influxu Originis non negaverunt realitatem
ignis /saec 11.
negantes sunt Origines R463 464 Theophylactus PG 123 594

Factum secundi adventus Xti

Symbola DB 2 6 9 13 54 86 40 255 287 344 384 426 429 462
709 994

Xtus clare et explicite praedixit se venturum
Mt 16 27 (Mc 8 38; Lc 9 26) Mt 25 31ss; 26 64 (Mc 14 62)
cp Mt 19 28

angelus post ascensionem Act 1 11

Xtus respondens duplici quaestioni (de destructione
templi et de adventu suo Mt 23 38; 24 2.3) simul utrique
respondet; quinam versus tractent de adventu 2o non
constat inter exegetas; communiter vv 29-31 36 42 de
de fine mundi intelliguntur (vid Dieckmann De Eccl 1§115-
Doctrina fundamentalis in praedicatione apostolica

Act 3 20s; 1 Petr 4 13; 2 Petr 3 lss; 1 Thess 4 15ss;

I Cor 4 5; Hebr 1 6s; Iac 5 8

Appellatur adventus (parousia)

Mt 24 3.27.37.39; 1 Thess 2 19; 3 13; 4 15; 5 23;

2 Thess 2 1.8; 1 Cor 15 23; Iac 5 7.8; 2 Petr 3 4.12;

I jo 2 28

etiam apparitio (επιφανεία epiphaneia)

de primo adventu 2 Tim 1 10 de secundo 1 Tim 6 14;

2 Tim 4 1.8; Tit 2 13; 2 Thess 2 8

tē epiphaneia tēs parousias, apokalupsis

2 Thess 1 7; 1 Cor 1 7; 1 Petr 1 7.13; 4 13

Dies huius adventus secundi

dies filii hominis Lc 17 26 cf v 24

novissimus dies Io 6 39.40.44.55; 11 24; 12 48

dies Domini 1 Thess 5 2; 1 Cor 1 8; 5 5; 2 Cor 1 14

2 Petr 3 10.12

dies Christi Phil 1 6.10; 2 16

dies 1 Cor 3 13

PP R31 33 101 125 191 290 552 647 1014 2262

In secundo adventu Xti mundus renovabitur
ie praesens status non permanebit

Lennerz343

Xtus finem huius mundi praedicavit
Mt 5 18;; 13 40.49; 24 3.14.40.49; 28 20

Idem docent apostoli

1 Cor 15 24 Hebr 1 11.12; 1 Petr 4 7; 1 Jo 2 17

Finis huius mundi non est annihilation sed transformatio

1 Cor 7 31

/abitur

qua creatura a maledicto peccati a servitute corruptionis liber
Rom 8 19ss

et in statum glorificationis transferetur

non solum corporis Phil 3 20s

sed omnium quae in caelo et in terra

Eph 1 9s Col 1 18ss; 2 Petr 3 10ss; Apoc 21 lss

terminus huius mutationis non plene revelatur sed dici
potest esse status conveniens statui beatorum

Tempus secundi adventus Xti

Mt 24 36 de die autem illa et hora nemo scit neque angeli
caelorum sed solus Pater
cf vv42 44; 25 13 Mc 13 37 Vigilate

Aug De civ Dei 18 53 PL 41 616

Neque Xthus neque apostoli docuerunt secundum adventum brevi
futurum: vide Dieckmann De eccl 1 §127; 2 §§694-706

In secundo adventu Xti omnes mortui resurgent

omnes: boni mali adulti infantes
excipiuntur vivi (qui immutabuntur 1 Cor 15 51) et ii qui
iam cum corpore gloriose resurrexerunt (BVM & scdm plures
ii qui cum Xto surrexerunt Mt 27 52 s)

resurgent: denuo vivent in corpore specifice et numerice eodam

DB 2 6 9 14 40 86 228a(3028) 242 287 347 427 429 464 531

Osee 6 2 s; 13 14(LXX); cp 1 Cor 15 54 s)

Isa 26 19 cf 26 14.21

Ezech 37 1-14 resurrectio carnis pignus restorationis Israel
vide Hieronymum PL 25 349

Dan 12 2} 12 13(hebr)

2 Mach 7 9.11.14.23.29; 12 13s; 14 46

Iob 19 25 (disputatur propter obscuritatem textus hebraici)

Iudeai temp Xti agnoscebant resurrectionem

Mt 14 2 (Mc 6 14; Lc 9 8) Io 11 24

quam fidem Xpus supponit et approbat

Mt 10 28 Lc 14 14

contra Sadduceos defendit

Mt 22 23-33(Mc 12 18-27 Lc 20 27-40) Io 5 21.28.29; 6 39s.55

Apostoli praedicant resurrectionem

Act ~~XXXIX~~ 4 2; 17 18.32; 24 15; 26 6ss.23

Hebr 6 2; 1 Thess 4 13ss; 1 Cor 6 14; 15 12ss} 2 Cor 4 14

Rom 8 11; 2 Tim 2 15ss

Resurrectio est consummatio operis redemptionis

Rom 5 12; 1 Cor 15 22; Hebr 2 14; 1 Cor 15 26.54s; Rom 8 19s

Resurrectio etiam iniustorum

Io 5 28s; Act 24 15; Mt 25 31ss; Act 17 30

Unde nihil probatur contra hoc ex

1 Io 3 14.15; 1 Cor 15 50 -- unde excluditur iniustus a
vita aeterna (beatitudine), homo mere naturalis a beatitud

PP R

mortui resurgent 10 13 74 112 147 155 157 169 173 249 250 259

272 365 363 364 441 528 616 680 681 687 721 724 872 1064.

1065 1100 1141 1232 1276 1522 1768 1785 2153 2375

omnes 124 191 290 365 395 (646) 647 694 1142 1232 1829 1922
2112 2222 2229 2267

cum eodem corpore 104 120 155 345 365 395 446 468 543 686 836

837 885 1088 1522 1785 1880 1923 2222 2375

Signa secundi adventus Xti

Non determinant tempus, sed ex parte sunt ~~quam~~ eventus ante quos non veniet Xsus, ex parte eventus qui immediate praecedunt

Praedicatio evangeli in universo mundo (non conversio universi)

Mt 24 14

quamvis dicitur de imperio romano (Lc 2 1; Act 11 28; 24 5)
hic tamen de universa terra videtur esse (Mt 24 8.14 gens
in gentem, regnum adversus regnum.. et tunc consummatio)

Adventus Eliae et conversio Iudeorum

4 Reg 2 11; Eccli 48 9.13; 1 Mach 2 58: Elias non mortuus
Eccli 48 10; Malach 4 5.6; 3 23.24 iterum veniet ad conver-
sionem Iudeorum (cf Rom 11 25ss)

Mt 17 10 primo de Elia, deinde de Ioanne Bapt (Lc 1 17); et
ita intellexerunt discipuli

Ita interpretantur PP omnes Mal 4 5.6 Mt 17 10, ait Suarez

Adventus Henoch, minus est certus

Gen 5 24; Eccli 44 16; 49 16 Hebr 11 5 Henoch non mortuus
Apoc 11 3 ab aliquibus PP et exegetis ita interpretatur ut
Henoch sit secundus testis cum Elia

Apostasia 2 Thess 2 3

Plures sensebant agi de discessione ab imperio romano; id quod
diutius non tenetur sed docetur agi de defectione a principiis
religionis christiana; paulatim preparari; non esse omnium
individuorum (eccl manet usque in finem) sed societatum
civilium Cf 1 Tim 4 1; 2 Tim 3 1

Antichristus.

1 Io 2 18 "audistis" ergo praedicatio apostolica
nunc multi antichristi; v 22 negat Patrem et Filium

1 Io 4 2 2ss de speciali adversario Xti cuius spiritus iam
in mundo operatur cf 2 Io 7

2 Thess 3 3ss ditto

Apoc 13 lss etiam de antichristo si bestia ibi est antichristus
ex omnibus constat magnam persecutionem futuram cf Mt 24 21ss

Signa immediata

Mt 24 29-30 sol et luna obscurabuntur; stellae cadent de caelo;
signum filii hominis in caelo (crux: sive lignea sive luminosa)

Dotes corporis resurrecti

1 Cor 15 42-44

surget in incorruptione (impassibilitas)
surget in gloria (claritas)
surget in virtute (agilitas)
surget corpus spirituale (subtilitas)

Impassibilitas: excludit mortem dolorem vulnerationem
Apoc 7 16.17; 21 4; cf Isa 25 8; 49 10

Claritas Cat Rom 1 12 13 redundantia beatitudinis
Mt 13 43 fulgebunt iusti cf Phil 3 21 Sap 3 7 Dan 12 3
Exemplum in transfiguratione Xti Mt 17 2
claritas sequitur gradum beatitudinis 1 Cor 15 41

Agilitas, Cat Rom ibid, amatio oneris, facillima motio
DTh 4 86, non ex indigentia motus sed ad virtutis demonstra
Exemplum in apparitionibus Xti

Subtilitas, plena subiectio corporis ad animam
Corpus spiritale non denotat corpus aetherium sed corpus
plene informatum spiritu, pneumatici
Cum tamen haec subiectio in prioribus dotibus iam contine-
tur theologi generatim eam explicant per penetrationem
aliorum corporum

Excedunt dona praeternaturalia protoparentibus concessa;
repraesentant plenitudinem redēptionis Xti
Cum theologi per paucum de corporibus sciunt, cauti esse
debent in explicanda ratione intrinseca donorum; facile
enim absurdā proferunt cf omnia mediaevalia hac de re

Corpora damnatorum erunt immortalia at passibilia
reconciliatio vid Suarez disp 50 sect 5

Cum eodem corpore erit resurrectio

DB 40 347 427 429 464 531

PP vide supra ubi de ipsa resurrectione

PP optime noverunt difficultates: corpus combustum; si resolutum et partes dispersae; si anthropophagia et alias transitus materiae de uno corpore in aliud; solvunt per omnipotentiam et omniscientiam Dei

Durandus difficultates solvit ex eo quod materia est potentia **puba**, nec quid quantum quale, nulla determinatio, neque haec Quem antecedit Petrus de Alvernia, secutus Billot et unus alterve

Contra Segarra De identitate corporis mortalis et corporis resurgentis Madrid 1929

qui opinatur hanc sententiam temerariam; e 35 qui recensionem scripserunt, omnes quoad rem ipsam conveniebant, 5 consideraverunt notam severiorem; contra hos 5 Segarra Estud Ecclés 10 1931 106-136

Evolutio circa principium individuationis apud DTh, Roland-Gosselin Le "De ente et Essentia" de s. Thomas d Aquin, Bibliotheque thomiste, tom 8 1926 104-126

CGent 4 81 de ~~identitate~~ corporis et materiae

Argumenta

PP sentiebant difficultates; ergo non licet eas removere
R. stupidum est hoc

cultus reliquiarum non sufficienter explicatur si haec materia non est corporis sancti

R. argumentum validum ex praxi ecclesiae, si de facto Billot non explicat per suam relationem ad corpus

non agitur de eo quod fieri potest scdm sistema philosophicum sed quid de facto futurum sit scdm fontes positivos

R. scdm fontes positivos habetur ~~identitas~~ corporis; scdm fontes positivos non habetur quemadmodum corpus sit hoc, sive in genere (principium individuationis) sive in specie (causae 2ae efficientes); existit theol spec

PP ponunt causam primam (omniscient omnipotent div) neque tenemur sequi eorum principia philosophica (Platonismus)

Breviter si "habere proprium corpus" ex eo est quod anima actuat potentiam puram, tunc quaestio poni nequit, difficultas nullum habet sensum

si "habere propriam corpus" ex eo est quod materia in se individuata actuatur ab anima, habetur problema

NB scdm communem sensum verborum idem homo per totam vitam habet idem corpus suum; in quo datur septennalis fere materiae mutatio completa

Circa identitatem corporis

Resurrecti mortui idem suum corpus habebunt ac hac in vita Cuius rei explicatio pendet ex sensu eius quod est "habere corpus idem, corpus proprium"

Alii (Petrus de Alvernia, Durandus, Billot) docent "habere idem corpus" significat actuationem ~~per~~ potentiae purae per animam; non datur "haec" vel "illa" potentia pura, quia contradictio in terminis; unde nullum problema

Alii docent "habere idem corpus" significat actuationem eiusdem materiae per animam; datur haec vel illa materia; unde problema

Attamen per vitae cursum materia totaliter renovatur septimo quoque anno; unde septimo quoque anno habemus diversum corpus proprium: difficultas circa secundam opinionem

Alia ex parte reliquiae SS venerantur ut membra corporis Sancti et dicitur hoc non sufficienter explicari per relationem originis "ex sancto"

PP sentiebant difficultates hac in re; at per hoc non excluditur solutio difficultatem; existit theologia speculativa quae temporum decursu perficitur

TT communiter reiciunt opinionem Billot Durandi; temerarium recedere sine ratione plene sufficienti

N.B. \triangleq materia = potentia pura sed per se Archetypus

\cong sed sed limitationem actus a potentia

\cong actus est talis, limitatus tali genere, specie, individualitate per potentiam

\perp actus de se dicit perpetuum

Autem non resoluta

De iudicio generali

D^B 2 6 9 14 40 54 86 228a(3028) 842 255 287 344 422 427
429 464 530 531 693 994 est articulus fidei

Xtus saepe de iudicio et de die iudicii locutus est
Mt 7 22; 10 15; 11 22.24; 12 36.41.43; 13 40ss; 16 28; 24; 25
similiter apostoli
Act 17 31; 24 25; Rom 2 16; 14 10; 1 Cor 3 13; 4 5; 2 Cor 5 1
2 Tim 4 1; 2 Thess 2 5ss; 2 Petr 2 9; Iud 15; Apoc 20 11ss

PP RJ 74 364 396 579 694 724 964 1172 1456 1768 1880 2140
2376

Iudex erit ipse Xtus

Mt 16 27; 25 32; Io 5 22.27.30; Act 10 42; 17 31; Rom 2 16;
14 10; 1 Cor 4 3s; 2 Cor 5 10; 2 Tim 4 1

Etiam aliqui sancti iudicabunt Mt 19 28; 1 Cor 6 2.3
quinam sint et in quonam consistat haec participatio non
constat cum certitudine STh 4 d 47 q 1 a 2 qc 1.2; Suarez
disp 57 sect 4; comment in Mt, Gor

Omnes homines iudicabuntur Mt 25 32 Rom 14 10; 2 Cor 5 10;
Apoc 20 12. Etiam infantes: baptizati habebunt iudicium
non discussionis sed retributionis. STh dicit non baptizatos
adesse non ut iudicentur sed ut videant gloriam iudicis;
alii dicunt eos audiatur ut videant iuste se habere suam
sortem. 4 d 47 q 2 a 3 qc 1 3m; Suarez 57 sect 6

Etiam angeli iudicabuntur: 1 Cor 6 3; 2 Petr 2 4; Iud 6; cf
Mt 8 29 StTh ibid qc 4; 3a 59 6; Suarez sect 8

Homines iudicabuntur de omnibus operibus bonis et malis
Mt 12 36; Rom 2 16; 1 Cor 3 13; 4 5; 2 Cor 5 10; Apoc 20 11ss

Xtus venit hanc in terram ad iudicandum Mt 24 30; 25 31
Act 1 11; 1 Thess 4 15s. Locus non indicatur

Sententia est aut imm^{ma} vitae aut poenae aeternae; quae sen-
tentia statim exsecutioni datur

Rationes huius iudicii

ex parte Dei ut bonitas sapientia iustitia, quae in hac vita
saepe latent, omnibus manifestentur et agnoscantur
ex parte Xti ut coram omnibus exaltetur sicut pro omnibus
exinanitus sit; ut omnium obsequium publico triumpho accipiat
ex parte hominum, ut omnium opera bona et mala manifestentur
et ut iusta Dei retributio appareat

Chiliasmus

Apoc 20 spec vv 5 7 14 15

Unde in primis saeculis ~~m~~ aliqui docebant
primo solos iustos resurgere in secundo adventu Xti
deinde per mille annos Xtum gloriess in terris regnaturum /i
in fine millennii diabolum exsurgere contra Xtum sed debellare
denique resurrectionem iniustorum et iudicium generale

dicto non numerus Xti non ita spacio
Ita Cerinthus, Papias, Irenaeus, Iustinus, Tertullianus, ensi
Nepos, Coracius, Methodius, Lactantius, Victorinus Petavoni-
Ita media vales "apostolici" et post apud mennonitas, mel-
chioritas, anabaptistas, baptistas, adventistas, mormones

- 1 Certo resurrecti non indulgent carni Mt 22 30; 1 Cor 15 50
- 2 Neque habetur fundamentum in SScri istius morae chiliasticæ
Mt 24 14ss narratur sine interpositione morae: resurr iudic
Io 5 28s ditto
Io 6 39.54; 12 48 in novissimo die erit "resurrectio" et
"iudicium" cf 1 Cor 15 52 (attamen 2 Petr 3 8 unus dies sic
- 3 Quidquid de interpretatione Apoc 20, haec certalijut mille ann
resurrectio prima opponitur morti secundae; ergo est.
resurrectio iustorum (v-14) nam mors secunda est damnatio;
v 14 resurrectio prima opponitur morti secundae
sed mors secunda est damnatio
ergo resurrectio prima non est unio corporis et animae
sed assecutio vitae aeternae
nullo modo indicatur beatos cum Xto praecisse hac in terra
regnaturos, tale regnum duraturum mille annos post secundum
adventum
quod dicunt prophetæ de futuro statu felici non ad litteram
sed figuraliter sunt interpretanda